

F38 03 10
Gyomaendrőd, Biana u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 10. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. október

Sebeinkről-sérüléseinkről október 23 kapcsán

„Mert nincs oly rejtett dolog, ami napfényre ne jöne; és oly titok, ami ki ne tudódnék.” (Máté ev.)

Ki tudná összeszedni, mennyi fájdalom gyűl össze egy-egy történelmi sorsforduló, jelentős esemény után a szenvedő alanyokban? És azt ki tudná összeszámolni, hogy a megrázkódtatás hány nemzedékre hat még? Kettőre-háromra biztosan.

Van, aki az I. vagy a II. világháború eseményeit hallgatta esténként. Engem az 1956 utáni időszak nagyszüleimtől messze szakított. A ritka találkozásokba fért csak bele, hogy anyai nagyapám mesélhessen, s bőven volt miről, hiszen ők - az 1900-ban születettek - voltak az egyetlen évfolyam, akiket mindkét háborúba kivittek. Az elsőbe a legvégére 18 évesen, a másodikba a Don-kanyarba. S volt sok olyan része történeteinek, amit a tankönyveinkben sehol sem találtunk volna.

Az én esti meséimbe 1956 sem kerülhetett bele, hiszen feleség-szószátyár kislány lévén csak bajt okoztam volna magam körül, így sokáig édesanyám még azt sem merete megmondani, hogy az én humánus-verselgető édesapám börtönben ül.

Később a család a történetet sokszor velem indította, mert 1953 decemberében azon a napon akarták mindenáron rábeszélni édesapámat, hogy a tanári pályát otthagya katonatiszt legyen, amikor én születtem. S a visszautasítás miatt a parancsnok sértve érezte magát - 1957-ben azután visszavághatott. Sokszor végiggondoltam a bírósági iratokat lapozgatva - csak a rendszerváltás után juthattam hozzá - hogy amennyi kis bűne volt édesapámnak, úgy rajta kívül sokan mellette lehettek volna az internálótáborban! Gondoljuk csak át magunkban, ki mindenki került börtönbe 1945-49-től fokozatosan. Mert az a rendszer a megfélemlítésre épített. Nem tűrte a

bírálatot. Nem fogadta el az eltérő véleményt. Félt a vitáktól, minden értelmes embertől. Véleménye pedig mindenkinek volt, csak lehet, hogy halkabban mondták, vagy nem egy irodalmi körben beszéltek meg az ismerősökkel. Nem csoda, ha a 70-es években szüleim nagyon féltettek attól, hogy „bármibe” belekeveredjek. Minden március 15-re hazarendeltek, hiszen akkor az volt a jelképes ünnepe a hatalommal való szembeeségülésnek. Allandó kérdésként hallottam: akarsz diplomát? Mindenesetre belém nevelték a gyanakvást. A rendszerváltás után kiderült beépített „tégglák” (fizetett besúgók) tömegét a diákok közt még így sem sejtettem! A belém nevelt félelemhez képest is túl naív voltam például ezzel kapcsolatban. Én még a puha diktatúra időszakával is bajban voltam. Hiszen hányszor kellett diákként a sorok között olvasni, majd tanárként úgy magyarázni, hogy azután szembe tudják nézni önmagammal a tükörben! Mert a politika rákényszerített nehéz dolgokra bennünket: 1988-ban még nem ünnepeltük október 23-át, a következő évben a rádiót bekapcsolva próbáltattuk megértetni a gimnazistákkal, hogy történelmi változásokat élnek meg éppen. Eleinte főleg beszélgettünk velük a változásokról. Kellett is. Kértem, hogy írják le kérdéseiket 1956-ról, s bizony nagyon hiányos előismeretet mutattak.

Az én gyemekeim (Balázs és Ági) szellemük korai ébredésétől már mindennapos történetként hallgatták tőlem papi forradalmát. Jó érzés, hogy beszélnek róla, fontosnak tartják. Számomra kiskoromban a börtön csak a rossz embereknek járt. A mai gyerekek már újra tudják, hogy oda a jövőt a hatalomtól eltérően álmodók is bekerülhettek. Jó lenne tudni, hogy ezt az ígét csak múlt időben írjuk le ezután!!

Ricsey Edit

Ifj. Paróczai Gergely: Magyar sors

1956. október 22-én, hétfőn az ország csaknem valamennyi felsőoktatási intézményében diákgyűlések voltak. Ezekon a gyűléseken fogalmazták meg az egyetemi hallgatók a követeléseiket, és ahol még nem volt, ott megalakították a MEFESZ (Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek Szövetsége) szervezeteket. A budapesti egyetemeken elhatározták, hogy a követelések meghirdetésére, másnap, október 23-án tömegfelvonulást rendeznek Bem tábork szobránál. A tüntetés október 23-án délután 3 órakor kezdődött a Petőfi szobornál, innen a tüntetők a Bem térre, onnan pedig az Országháza elé vonultak. Az Országháza előtt már nemcsak az egyetemisták voltak...

A Szegedi Műhely 2003/1. számában Nagy István történész a szegedi Tanárképző Főiskola nyugdíjas tanszékvezetője az 1956-os szegedi diákemlékek feldolgozásánál a következőket írja: „Szöke Sándor az Egerben is megalakult MEFESZ október 23-i összejövetelén a szegedi főiskolát képviselte. Ismertette a szegediek programját és Paróczai Gergely két versét.” A lágjegyzet a következőket tartalmazza: „Paróczai Gergely: Magyar sors, Szeged, 1956. Október 16-18. Csak ez a vers került elő.”

Nagy István tanár úr szóbeli közlése szerint a vers Szegeden is elhangzott és közismert volt az események kezdeténél.

Ifj. Paróczai Gergely: Magyar sors:

Szenvedett, túrt és vért izzadt nép,
hazug szó marta hiszékeny szívét.
Olom volt vállán a bű, a gond,
s mint halálra rémített vakond
menekült kételye üregeibe.
Mert elorzott otthona, hite,
szemétre lökte piszkosba fült.
Küszöbét a szükség sápadt, kábult
virága - mérges gombaként nőtte be.
Főjtő párja dögtetek büzlehelete,
nyakán hajcsárok, hóhérok hada.
Zsarnok ha szolt, törvény volt szava.
Örztől lakából bort kiáltott,
s a népek, szegénynek pocsolja jutott.
Mi volt a paraszt sors? Rút alázat,
szilaj lelkét dúlták kergete lábak.
S ha benne tűzként fellobbant a düh,
úgy érezte, nem lesz már derű.
Szemében a dac sárga lángja égett,
terhét vont, nem tudta, mi végett.
Csak öklét rázva szidta az eget.
Bosszúja ez volt, mást nem tehetett.
Panaszúvára ültgett a vörös,
gumibot, börtönrács, bitó és száraz

gúny, mely lelkét tépte,
és méregként hatott friss sebére.

Így éltünk magyarok, test és lélek kinjárt
hordoztuk az önkény évein át.
De elég volt, nehéz, mint Krisztus keresztje
Törjön fel végre ezerév keserve.
Kiáltunk, kiáltunk fel az égbe
A meggyötörtek, mártírok nevébe
Zúgjon a hangorkán, hogy ütfött az óra
Hadd hallja, lássa Európa
Hogy van magyar és él még Hunnia
Hogy tenni vágyik mindegyik fia,
Mert tett kell, tett, s nem üres szavak,
Melyek elmárvá szerte konganak.
Ifjúság jövő-reménye, egyetlen akarát
Emeld fejed, emeld már fel szavad
Araszd szét szivednek nagy hitét,
Mert hiába felhő, aloita kék az ég.
Ne igyál csak az igazság borából -
S mutasd meg, hogy lobog az erő
S tölünk fűg, mi lesz hazánkból -
Fehér nászágy, vagy sötét temető.

Önnnek joga van tudni...

Hogy miről döntött szeptember 25-én Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

Új termálkútra benyújtott pályázattal 29 M forintot nyert a város. A szelektív hulladékgyűjtéshez is nyert a pályázatunk, ami még 5 kis település (Hunya, Csárdaszállás, Kétsoprony, Kardos, Örménykút) hulladék szállítási gondjain is segíteni fog.

Vismajor pályázati keretbe a Vásártéri óvoda és bölcsőde került felterjesztésre. (Sajnos nagyon sok bejelentés érkezett magán házzakkal kapcsolatos jelentős repedésekkel kapcsolatban is).

A Pénzügyi Bizottság "külső" tagjainak is vagyonyilatkozatot kell tenni.

Dezső Zoltán felvetette, hogy a diákok ingyenes tankönyvjuttatással kapcsolatban panasszal fordultak hozzá. Válaszoltak: Fülöp Istvánné és Farkas Zoltánné igazgató. Válaszuk lényege, hogy a problémát inkább a jogszabály értelmezése okozta, de szerintük maradéktalanul sikerült megoldaniuk.

Kérdezte továbbá, hogy készült-e számítás a várható gáz és energiaemelések miatt és végül választ kért arra az elterjedt mende-mondára, miszerint a polgármester lemondásra készül. Válasz: számítások majd a 2004 évi költségvetés tervezése során készülnek, és a polgármester nem tervezi a lemondását.

Halász Istvánné a Kis Bálint Ált. Iskola nyugdíjas tanárja és a szakszervezetük elnöke, választ kért arra, hogy 5-6 hónapja miért nem válaszol a jegyző, arra a kérdésére, hogy az iskola pedagógiai programja teljesíthető-e, az elbocsátások után. Elmondta továbbá, hogy a testület az általa felvetett témában törvénysértően járt el. A jelenlévő iskolaigazgatótól és a polgármestertől szintén választ kért arra, hogy valójában miért is került munkaviszonya felmondásra, 40 éves szolgálat után miért kellett neki keserűen, megbántva nyugdíjba menni. Bejelentette, hogy a Munkaügyi Bírósághoz fordult a személyes ügyében. A választ tulajdonképpen nem a megszólítottak, hanem Katona Lajos alpolgármester adta meg: kevés a gyerek, így a pedagógus létszámban leépítésre került sor, és az ő véleménye szerint természetes, hogy ne az aktív korúak kerüljenek elbocsátásra, hanem azok, akik már nyugdíjasok. Halászné nem fogadta el a választ, mert az iskola engedélyezett létszáma 60 fő, és ő nem a 61-ik, hanem az 58-ik volt!

2003 évi költségvetés I. félévi teljesítését a testület is elfogadta. A működési bevételek és költségek időarányosan alakultak, a felhalmozás és felújítás messze elmaradt az időarányos teljesítésről. Az első félévi bevétel és kiadás: 1, 7 milliárd forint volt.

2 003. évben építendő utak :

Attila út,	2360 m ²	12, 8 m Ft,	45.154Ft/ingat.
Mikszáth	2140 „	11,8„„	69.447 „
Széchenyi	825 „	4,6„„	39.826 „
Kölcsey	1500 „	8,3„„	50.227„„
Micsurin	975 „	5,4„„	46.870„„
Hunyadi	1175 „	6,4„„	75.660 „
Összesen:	8975m²	49,3 millió forint	

Burkolt utak felújítása:

Fegyvernek	1260 m ²	4,2 m Ft, hozzáj.	16.652Ft/ingatlan,
Bajcsy-Zs.	1300 „	4,2 „	16.568 „
Kiss Bálint	1450 „	3,7 „	20.818 „
Béke	840 „	2,9 „	19.187 „
Összesen:	4.850 m²	15,- millió forint	

Így ünneplünk október 23-án

Endrőd:

9 óra: szentmise az 56-os hősökért.

9.40: Domokos László képviselő úr beszéde, és a Rózsahelyi Kálmán Általános Iskola megemlékezése, koszorúzás a kopjafánál

Gyoma:

11: a Kner Imre Gimnázium és Kollégium ünnepi műsora a Hősök emlékművénél

12: ünnepi testületi ülés a német testvérváros képviselőinek részvételével

(Megjegyzés: A Kiss Bálint utcai lakosok kérésre a burkolat 20 cm-rel szélesebb, melynek többlet költségét a lakosok teljes mértékben vállalták.)

Elkészül továbbá 9 utca útalapja, amelyet 2004-ben fejeznek be: (Kilián, Juhász Gy, Bocskai, Sallai, Kató J., Almos, Somogyi, Hunyadi, Vörösmarty)

Elkezdődnek a kátyúzások is, de sajnos csak ott lehet, ahol már a szennyvíz beruházás átvételre került, ahol még folyik a beruházás ott csak ideiglenes javítási munkák készülhetnek Ahol rövidesen útépités lesz. ott a kátyúzás nem indokolt.

2003 évi járdajavítás 37 utcában, összesen 3519 m²-en, 9,3 millió Ft értékben végezhető.

A Liget Fürdő Szolgáltató Kft-vel a vagyongazdálkodási és üzemeltetési szerződés több rendezésre váró kérdés ellenére a képviselők részéről nagy többségben elfogadásra került.

Sport Alap II. félévi tartalékának felosztása: Gyomaendrőd Motocross SE 200 ezer Ft, Rózsahelyi Kálmán Diáksport Egyesület: 200 ezer Ft, Gyomaendrőd JUDO Club: 50 ezer Ft, Gól-Suli Alapítvány 50 ezer Ft, Szaloncukor Kupa 200 ezer Ft. A Humánpolitikai Bizottság a Gyomaendrőd Városi Sportegyesület II. féléves támogatását felülvizsgálta, és 1,8 millió forint helyett, 1,485 millió forintban tartotta indokoltnak.

Gyomai Római Katolikus Plébánia a templomkripta tetejének javításához 100 ezer forint támogatást kapott.

Városi Zene és Művészeti Iskola, Kiss Bálint, Rózsahelyi Kálmán és a Szent Gellért Katolikus Iskola, és a Művészeti oktatást végző Alapítvány illetékesei két héten belül a zenei és művészeti oktatásokról tárgyalnak.

ENCI irodaépület, ami jelenleg bérletként volt hasznosítva, a bérlők felé eladásra kerül.

Földhasznbér mérséklésére beadott kérelmek az igazolt kárfelmérő lapok adatai alapján 50%-ra mérséklésre kerülnek.

Vitatott földekre új bérleti szerződést köthet, akinek nincs bérleti díj tartozása.

Licitálás útján vehető bérbe 31 ha, (1337,5AK), a kikiáltási ár 5%át (21 kg étkelési búza/AK, aug. átlagáron) bánatpénzként be kell fizetni. Nem licitálhat, akinek az önkormányzat felé földhasznbérleti díj tartozása van.

Bánomkerti városrész szennyvízcsatorna hálózat megépítése csak a következő ütemben valósulhat meg, amelynek legelőször meg kell teremteni a lakossági akart feltételét. Ha ez meg van, akkor indulhat a tervezés és a pénzserzési pályázat.

Hantokerti üdülősoron lakók emelt áron ráköthetnek a szennyvízhálózatra. (135.750 Ft)

Bővül a közvilágítás: Gyóni Géza u 2. (az ingatlanulajdonos költség átvállalása esetén),

A kocsrhegyi bevezető út melletti járda megvilágításáról a 2004-es költségvetés készítés során lehet dönteni, a pénzfedezet ismeretében.

Telekommunikációs és informatikai beruházások: újra indult a kábeltévé hálózat korszerűsítése és átépítése, a gyomai részen. Továbbá kiépül nagy sávzsélességű mikrohullámú Internet. 40 egyéni fogyasztó és 5 csoportos végpont számára jelentős kedvezményű szolgáltatásra lesz lehetőség A kedvezményezettek pályázatják.

Német befektetők bevásárló központ építésére keresnek területet. Élelmiszer üzlet, ital üzlet, illatszert üzlet gyógyszerár, és 3 orvosi rendelő közös vállalkozású üzemeltetését ajánlják. A testület érdemben nem tárgyalta az ajánlatot.

Új testvér-városunk lesz Schöneck (a német település több rokon vonást mutat velünk abban, hogy ott is mindenből több van, pl. focicsapat, tűzoltóság, polgármesteri hivatal). Ez a település is egyesülés útján jött létre, ráadásul ott 3 település egyesült!

Új bérlakás pályázatot hagyott jóvá a testület. Ennek keretében az Öregszőlői Idősek Klubja átalakításra kerülne 20 fő bentlakásos idősök otthonává, és megépülhetne a Mirhóhádi úti új idősök otthona, ahol 52 fő elhelyezése lenne biztosított. A két beruházás 254 millió forint, amelynek saját erő szükséglete: 76,2 millió forint.

Iskola út építését (Öregszőlő) a Vakond Kft nyerte el, 32,6 millió forint kivitelezési ajánlattal.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Országgyűlési képviselők, DOMOKOS LÁSZLÓ postájából:

Kedves gyerekek, Fiatalok!

Míntha az időjárás is tudná, hogy ismét itt a tanulás ideje; kicsit hűvösebb és már nem olyan verőfényes. Szikrázó napsütésben mindenki inkább a strandra, a kertbe, a nagyihoz, a barátok közé vágyik, mintsem az iskolapadba.

Az elsős kisdiaók talán kicsit megszeppenve engedték el szüleik kezét. Ti, akik most léptétek át először az iskola küszöbét, és foglaltatok el helyeteket a padokban, a tudás ösvényére léptetek. A kedves és mosolygós tanító nénire, tanító bácsira mindig számíthatok, ha öröm, netán bánat ér. Az új arcok hamarosan új barátokat jelentenek, a most még nagyoknak tűnő tantermek barátságos, kis közösséget rejtő teremmmé szelődülnek. Élvezzétek az iskolát, szerezzetek új ismereteket, barátokat!

Ti, akik már ismerősként üdvözlitek a felétek jövő társatokat, azt az ismeretlennek tűnő, de mégis oly ismerős, magasra nőtt helyes fiút, és azt a szép, napbarnított lányt, talán már egy kicsit hiányoztatok is egymásnak.

Bár tudom, hogy tanulás helyett sokszor jobb lenne valami mást csinálni, akár anyunak segíteni, higgyétek el a tanulás nagyon fontos dolog! A magatok elé kitűzött cél, egy-egy álom munkahely megszerzéséhez tudásra, ismeretekre van szükség! Magyarország, illetve az Európai Unió lehetőségeit csak azok tudják kihasználni, akik megfelelő tudással rendelkeznek. Magyarországnak szüksége van rád, szüksége van a tudásodra! Tanulj, élj vidáman és becsületesen!

Üdvözlettel: Domokos László az 5. sz. Választókerület, Gyomaendrőd országgyűlési képviselője

Tisztelt Pedagógusok!

Az Önök számára is elkezdődött a tanév. Nem csak új diákok, új tantermek köszöntik most Önöket, hanem egy új oktatási koncepció is. Az általam fenntartásokkal fogadott törvénymódosításnak, mely heves vitákat váltott ki, most a hétköznapi próbáját kell kiállnia. Az új elképzelések sokak nemtetszését váltotta ki, ám az eddigi elméletet most a gyakorlat váltja fel. Az iskola azonban továbbra is az oktatás, a tanulás színtere marad, mely a pedagógusok számára munkahelyet, a diákok számára pedig a jövőjükre való felkészülést jelent.

Kívánom, hogy munkájukban továbbra is sok örömet találjanak, és remélem, hogy a jelentkező problémákat, a diákkal, a szülővel megbeszélve sikerül közösen megoldani.

Tisztelettel: Domokos László,
az 5. sz. Választókerület, Gyomaendrőd országgyűlési képviselője

Domokos László országgyűlési képviselőnk szeptember 11-én a gyomai könyvtárban fogadó órát tartott.

VÁLLALKOZÓK FIGYELEM!

A Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Alapítványnál szeptember 4-én ismét pályázatokat bíralt a Mikrohitel Bizottság. Mind az öt beérkezett hitelkérelem jóváhagyásra került, összesen: 9,715.000 Ft összegben.

A Közalapítvány ismételt felhívja a vállalkozók figyelmét arra, hogy a **Békés megyei vállalkozások hitelezésére jelentős szabad források állnak rendelkezésre!**

A mikrohitellel kapcsolatban felvilágosítással és tanácsadással minden munkanapon 8-12 óráig szolgálnak Békéscsabán, az Árpád sor 18 sz. alatt. Előzetes bejelentkezés nem szükséges, tájékoztatás a 442-520 -as telefonon is kérhető.

2003. szeptember 1. után befogadott mikrohitel pályázatokra a következő feltételrendszer érvényesül:

A vállalkozások legfeljebb 3millió forint összegű kedvezményes hitelre pályázhatnak,

melyből legfeljebb az igényelt összeg 20 %-fordítható a beruházáshoz kapcsolódó forgóeszköz -beszerzésre.

A hitelek maximális futamideje 3 év lehet.

A kedvezően bíralt pályázatok esetében a kamat változó, a mindenkori jegybanki alapkamatnak megfelelő % kamatot kell fizetni a hitelösszeg után

Tűrelmi idő: legfeljebb 6 hónap

Kedves olvasók! Aki kezdő, vagy már működő vállalkozó, és hitelre van szüksége, keresse bátran a fenti telefon számon Zsótér Csaba mikrohitel menedzsert, nagy eséllyel pályázzhat

Császárné Gyuricza Éva
Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Alapítvány kurátora

KATONA JÓZSEF Városi Művelődési Központ októberi rendezvényei:

Október 2. Délután 3 órától: 20 éves az Őszidő Nyugdíjas Klub,
műsorral egybekötött vacsora

Október 8. Dél előtt 10 órától: Országos meghirdetésű pontszerző TÁNCVERSENY

Október 7-20-ig: VI. Gyomaendrődi Őszi Tárlat Megnyitó: október 7-én, 16 órakor

Október 8.10 és 14 óra BIBUCZI produkció gyerekeknek.

A Nagytomondó Tóbiás c. zenés mesejáték. Belépő:300Ft

Október 11. Megyei Cigány Kulturális Nap

DÍSZDIPLOMA átadó ünnepség - Szarvason, ez év szeptember 5-én a Tessedik Sámuel által építtetett Evangélikus Ótemplomban színvonalas ünnepség volt.

Tanévnyitói ünnepi tanácsulást tartott itt a Tessedik Sámuel Főiskola Pedagógiai Kara. Szakács Mihályné Dr. kari főigazgató köszöntötte és ünnepi beszéde után az első évfolyamosok eskütétele következett. Dr. Patay István a főiskola rektora köszöntötte a hallgatókat és a díszdiploma átvételére megjelent, több évtizedes pedagógiai munkát maguk mögött tudó pedagógusokat.

Rubin, vas, gyémánt, és aranydiplomák kerültek átadásra, azoknak a pedagógusoknak, akik 70, 65, 60, és 50 évvel ezelőtt vették át diplomájukat. Rubin diplomát egyetlen pedagógus vehetett át. Városunkból, az endrődi településről **gyémánt diplomát kapott Timár Izabella**, óvónő, aki jelenleg Gyulán él, és **Fülöp Imréné arany diplomát**, a gyomai településről **vasdiplomát kapott Bálint Sándorné tanítónő**, **Szarka Elemér tanító**, és **Dombos László testnevelő tanár**.

Az aranydiplomás óvónők közül 19-en voltak jelen akik éppen két hete tartották az 50 éves találkozójukat Gyomán. Volt osztályfőnökük Solymosi Jánosné most is elkíserte őket, a díszdiploma kiosztáson, hogy együtt örülhessen régi tanytványaival.

Verssel, orgonamuzsikával, énekekkel köszöntötték a nyugdíjas pedagógusokat.

Az ünnepséget megtisztelte Domokos László országgyűlési képviselő, és köszöntötte az ünneplőket Babák Mihály Szarvas város polgármestere, országgyűlési képviselő is.

Szerkesztőségünk is tisztelettel és szeretettel köszönti a sok-sok éves munkájukkal kiérdemelt rubin vas, gyémánt, és arany diplomás pedagógusokat, jó egészséget és nyugodt szép, derűs éveket kívánva mindnyájuknak.

Mozgáskorlátozottak Békés megyei Egyesületének Gyomaendrődi Csoportjának Vezetősége és tagsága köszönetét fejezi ki a támogatóknak, akik az „Évadzáró Vacsorát” tombola tárgyaikkal

Madzagfalvi napok Békésen, szeptember 12-13-14.

Idén már ötödikször sport, kultúra, elszármazottak találkozója, kiállítások, szórakozás és három napos mulatság várta a Békésen élőket és az ide látogatókat. A Madzagfalvi napok hagyományörzés céljából jött létre, az idei programsorozatban a 100 évvel ezelőtti közlekedést mutatták be, sor került a Madzagfalvi Lovas napokra, sakkversenyre, megnyitották az Ízek utcáját, és volt Madzagfalvi Futás is. Bemutatták a sárhajó, az istráng, a szekér, a talicska használatát is.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Aradi vértanúk a magyar Golgotán

A 75 éve lebontott aradi Szabadság- emlékmű.

Minden év október 6-án hazafiúi kötelességünk emlékezni arra a 13 férfúra, aki Aradon 1849-ben életét adta nemzetünk függetlenségért, a szabadságért.

A magyar Golgotán ott állott kilenc bitófa és egy sánc. A sánc előtt négy, a bitófák alatt 9 tábornok, akik mind megszökhettek volna az osztrákok elől, de ők vállalták a sorsukat.

DESSEWFFY

ARISZTID, tábornok, 47

éves. A siralomházban mondotta: „Csoda, hogy minden magyart ki nem irtottak a Habsburgok 300 év óta.

Végig aludta az utolsó éjszakáját, az öt meglátogató papnak mondotta: „Tiszta a lelkiismeretem, s az hagyott aludni.” A kivégző osztag elé teljes nyugalommal állt.

LAZÁR VILMOS, ezredes 34 éves. Az utolsó éjszaka feleségének írt levelet. „Adj gyermekeink mindegyikének, ha kilép a világba, egy emléket tőlem élő jelöl annak, hogy aki tisztán, becsületesen élte egész életét, nyugodtan bír meghalni, ha ártatlanul is, mint én.” Kivégzése előtt elkészítette a lelkészétől: „Isten Önnel!” Utolsó mondata: Istenem! Nóm és három gyermekem!”

SCHWEIDEL JÓZSEF, tábornok 53 éves. Gyóntatópapjának mondotta: „Ártatlanul halok meg.” Ezután végrendelkezett: „Tisztelendő Úr, íme ezen feszületet anyámtól örökölttem, s ezt a harcok zajában is mindig magamnál tartottam. Kérem adja át fiamnak. Kezeim között akarom tartani, s úgy vele meghalni: ne irtózzék azt onnan kivenni, s fiamnak átadni.”

Nem akarta, hogy szemét bekössék. kétszer is lerántotta a kendőt, szembe akart nézni a hóhérjával. A véres feszületet a pap átadta fiának, aki az aradi börtönben raboskodott.

KISS ERNŐ, altábornagy, 50 éves. Lányainak írt halála előtti napon: „Forrón szeretett gyermekim! Bocsássatok meg nekem, gyermekeim, miképpen én is megbocsátok nektek – ez halni

készülő apátok kívánsága (...) Imádkoztatok ártatlan lelke mért, ez az utolsó kívánsága szerencsétlen apátoknak”. A fegyverek tüze előtt kiáltotta: „Szegény hazám! Vége mindennek! Isten büntesse meg hóhérainkat!”

POELTENBERG ERNŐ, tábornok, 36 éves. Utolsó levelét apjának írta, október 5-én, reggel 9 órakor. „Legdrágább szegény apám! Isten a tanúm, majd megszakad a szívem, amikor ezt a szomorú, rettenetes hírt közlöm: mire ezeket a sorokat megkapja, már nem leszek. Tíz perccel ezelőtt halálra ítélték. (...) Jó anyám utolsó kérésem, legyen vigaszom ebben a szomorú búcsúórában, hogy nem hagyja el anyagi jóságú feleségemet, és gyermekeimet.” Feleségének írja: „Nem tudom, imádott Pauline-om, hogyan írjak neked, hogy a csapás ne sújtsa nagyon gorombán szívedet – és csak azt kívánom, hogy szerencsétlen sorsomat olyan résztvevő ajkáról hallj meg, amely a lehető legkíméletesebb módon közli veled, mielőtt ezeket a sorokat megkapod.” A tábornok a kivégzőhely felé közeledve megállt, végignézett önmagukon s azt mondta: „Szép deputáció megy Istenhez a magyarok ügyében reprezentálni.”

TÖRÖK IGNÁC, tábornok, 54 éves. A hadbírótság előtt védekezésül mondotta: „Lelkiismeretem felment engem!” Utolsó éjszakáján kedvenc témájáról, a várak erődítéséről könyvet olvasott.

KNÉZICH KÁROLY, tábornok, 41 éves. Amikor hadsegéde menekülésre biztatta, azt mondta: „Nem hagyatom el jó honvédeimet. Mindig hívek voltak! Én, vezérük is halálig hívük leszek hát!”

LAHNER GYÖRGY, tábornok 54 éves. Utolsó este felesége személyesen elbúcsúzhatott tőle. Amikor el kellett válniuk, a tábornok fuvolán Donizetti Lammermoori Lucia operájából Edgár búcsúáriáját játszotta.

LEININGEN-WESTERBURG KÁROLY, tábornok, 30 éves. Őreit megvesztegette, így sikerült tábornokai egyenruháját felvenni. Lelkészenek mondotta: „meg kell halnom, de mint keresztény halok meg. Az Úri Szent Vacsorában kívánok részesülni, és lelkemet Istennek kezébe ajánlom.” Miután már a kötél a nyakán volt mondotta: „Isten veletek bajtársak! Nem sokára egy más ítélőszék elé fogunk állni, hol hiszem, igazságosabban fognak ítélni fölöttünk”.

NAGYSÁNDOR JÓZSEF, tábornok, 45 éves. A hóhér kötelével a nyakában latin közmondást idézett: „Ma nekem, holnap neked.” Utolsó mondata volt: „Éljen a haza!”

AULICH LAJOS, tábornok, 57 éves. A hadbíróstagon egyetlen mondata volt: „Királyom parancsára esküdtem hűséget a magyar alkotmányra, s eskümet halálomig meg kell tartanom.” Utolsó éjszakáján Horatius verseit olvasta. Az öt megsírató papnak mondta: „Ne sírjon barátom – s a feszületre mutatva folytatta -, hiszen azt is, aki a kereszténen függött, az igazságért szegezték keresztre.”

DAMJANICH JÁNOS, tábornok, 45 éves. Utolsó éjszakáján feleségének egy imát ír ajándékkul: „Adj erőt ó Atyám az én szegény Emiliámnak, hogy beválthassa nekem adott ígérését: hogy sorsát hitének erejével fogja elviselni.” Amikor a hóhér hozzá lépett, már csak ketten voltak Vécseyvel. „Azt gondoltam és leszek az utolsó, mert a csatában mindig első voltam”. Két utolsó mondata: „Szegény Emiliám! Éljen a haza!”

VÉCSEY KÁROLY, tábornok, 42 éves. Utolsó reggelén, október 6-án írta feleségének: Látom, ez életem utolsó pillanata – meg kell halnom, tehát még egyszer Isten veled, óvjon Isten, vezessen minden lépésedben – utolsó leheletem, Lina, hogy odaát egy jobb életben bizonyosan újra egyesülünk... csókolom kedves lányomat – lányodat - Gizellát. Isten veled.”

Társainak kivégzését végig kellett szenvednie, azok már mind holtak voltak mire rákerült a sor. Damjanich kezét megcsókolta, korábbi haragjuk oldásaként, bocsánatát kérve, és megbocsátva. Utolsó akaratja volt, hogy feleségének adják át a feszületét.

Nem az Aradi vértanúk sorába tartozott, de ugyanezen a napon végezték ki Budapesten Magyarország első miniszterelnökét gróf Batthyányi Lajost. Ezen a gyásznapon reá is emlékezzünk, előtte is tiszteljük!

Az ő tetteik, tisztességük, szenvedéseik, a hitük, az igazságtalan haláluk legyen minden magyar ember öröksége!

Császárné Gyuricza Éva

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

A templom- és paplaknak felépítése következtében a harangozó és kántori lakást is ki kellett helyezni a régi templom mellől, az úgynevezett templomzugból.

A kántorházat közvetlen a községháza mellett 279 négyszögölön emelték. Ennek első szobáját szerelték fel (csak lócákkal) leányiskolának. Ez a mai kis községi épület a plébániával szemben. Harangozó lakásául pedig vett a község a templom mellett (a későbbi uraságház telkén) 367 négyszögölet.

Mikó Mátyás a gyomavégi temető keresztjének fenntartására hagyott 31, Dinya János a szarvasvégre 31 frt-ot, Szügyi Albert özvegye pedig a kondorosi út faluvégi (füzfűsgát) keresztjére 35 frt-ot. (Ezen hagyatékoknak 1848-ban (?) 117 frt-ra menő összegéből (a devalváció miatt csak ennyi) a három kereszt és feszület újítására elköltöttek 105 forintot, a felmaradt 15 frt pedig 1823-ban a szarvasvégi temető új keresztfájára egészen ráment s így ezen alapítványok megszűntek.)

1804. Knap szentandrásai hely. Plébános. Káplán Kopócsi János és Zsigrai András.

1803. Ez évben kibocsátott királyi placetum ajánlja a katolikus hitközségeknek, hogy lelkeszeikket a párbér és stólaív-vedelemre nézve általános

Pénzbeli egyességre lépjenek. Ennek következtében Jánosy 1804. november 1-én a következő ünnepi ... szerződést kötötte:

1. Párbér váltság 800 rforint
2. „A közönséges stóla fejében, melyet minden sorsú és személyű ember fizetni köteles, ide értvén a temetéseket, tudniillik, házasságbéli esküttetésekét és mindenféle avatásokat, fogunk adni minden egy-egy esztendőben 200 frt-okat és így mindössze 1000 rforintokat. Ha mi pompásabb egyházi funkciókat kívánna azonban tétetni valaki, azért az azt kívánó ember különösen fizetni minden időben tartozik.”
3. Vaturálék: 32 pozsonyi mérő tiszta búza ennyi árpa, ennyi zab, 48 pozs. Mérő búza öröklése és a szállás földjén lekaszálandó szénájának összehordása.

1. Tüzi szükségre 12 öl, téli fűtésre ismét 12 öl fa, és így összesen 24 öl kemény sing fa.

2. Az eddig szokásban volt 12 akó hegyi bor fejében akóját 5 forintokban számítván, 60 forintok, melyen T. plébános úr tartozik a templom és áldozók számára megkívántató bort megszerezni. A helybe szállítást a communitas tartozik tenni.

3. A két káplán tartását és készpénz fizetését, mely utóbbi 120 (60-60) forintot tesz a plébános a sajátjából teljesíti, a község minden hozzájárulása nélkül.

Aláírva: Jánosy József, Kalmár Mihály főbíró, Nándori István törvénybíró, Paulovics József szolgabíró, Bogyó József megy. Esküdt, Vámosi István provitor dominalis, Franc. Sallatr notarius.

Ugyancsak november 1-től kapnak a káplánok is 40-40 rforintot azon 60-60

r-forinthez, melyeket a plébános eddig is adott, ezután is ad a sajátjából. Eddig csak ez utóbbit húzták.

Egyházi: Fekete Ferenc.
A leányok elkülönítése a fiúktól tényleg ez évben történt meg.

Készült a Nepomuki Szent János szobra. A hívek kisebb-nagyobb összegeket hagynak a templomra.

Egy átöntött harangért fizetnek Budán Miller Jánosnak 62 fr. 6 krajcárt.

Szeptember 26-án Jánosy Körösladányban, ahol esperesi látogatáson volt, szélhűtésben meghalt.

Jánosy alatt 1800-ban keletkezett az endrői al-esperesi kerület. Az előtt az egész Békés megye csak egy kerületet képezett.

Megjegyzésre méltó, hogy a 18. században Endrődön működött 10 plébános, az elsőt, Pocsukot kivéve, akit 2. évében innen el kellett mozdítani, mind itt halt meg, és pedig úgy, hogy csakis Sztankovics töltött 20 évet, a többi valamennyi kevesebbet 10 évnél. Sírja azonban egyiknek sem ismeretes. Jánosyé sem Körösladányban.

A megüresedett endrői plébániára a kegyuraság először Novák Péter szentjóbbsi plébánost szemelte ki, majd később Knap András, szentandrásit óhajtotta, de a püspök kívánságára Csák Ferenc belényesi plébánosnak adta a praesentát.

Fényképalbum

varjasi színjátszók

hunyai katonák

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Októberi rózsafüzér este 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában:
október 12-én vasárnap fél 12-kor. 26-án nincs mise!

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpenteiken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Októberi rózsafüzér hétköznap este fél 5-kor, vasárnap fél 10-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor,
szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise.

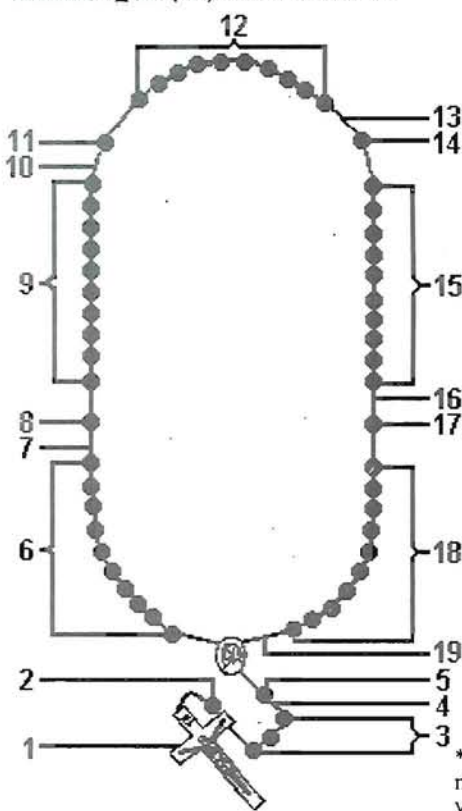
OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. szerda: Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. csütörtök: Szent Örzöngyalok
4. szombat: Assisi Szent Ferenc
5. vasárnap: **Évközi 27. vasárnap**
6. hétfő: Szent Brúnó áldozópap
7. kedd: Rózsafüzér Királynője
8. szerda: Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya
9. csütörtök: Szent Dénes püspök és társai vértanúk
12. vasárnap: **Évközi 28. vasárnap**
14. kedd: Szent I. Kallixtus pápa vértanú
15. szerda: Avilai Nagy Szent Teréz egyháztanító
16. csütörtök: Szent Hedvig szerzetesnő
17. péntek: Antiochai Szent Ignác püspök, vértanú
18. szombat: Szent Lukács evangélista
19. vasárnap: **Évközi 29. vasárnap**
23. csütörtök: Kapisztrán Szent János áldozópap
24. péntek: Claret Szent Antal püspök
25. szombat: Boldog Mór püspök
26. vasárnap: **Évközi 30. vasárnap**
28. kedd: Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok

A katolikus hit elemei (23.)

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László

Imádságok (4.) A rózsafüzér

1. Keresztvetés és az apostoli hitvallás
2. Miatyánk
3. Három Üdvözlégy bevezető titkokkal:
4. Dicsőség az Atyának*
5. Miatyánk
6. Tíz Üdvözlégy*
7. Dicsőség az Atyának **
8. Miatyánk
9. Tíz Üdvözlégy*
10. Dicsőség az Atyának **
11. Miatyánk
12. Tíz Üdvözlégy*
13. Dicsőség az Atyának **
14. Miatyánk
15. Tíz Üdvözlégy*
16. Dicsőség az Atyának **
17. Miatyánk
18. Tíz Üdvözlégy*
19. Dicsőség az Atyának **

* Az Üdvözlégyek közben Jézus Neve kimondása után a titok megnevezése.

** Dicsőség után: Ó Jézusom...

** Ó Jézusom, bocsásd meg bűneinket, ments meg minket a pokol tüzétől, vidd a mennybe a lelkeket, különösen azokat, akik legjobban rászorulnak irgalmadra.

Mikor imádkozzuk az egyes titkokat?

A Szentatya ajánlása:

Örvendtes: hétfő, szombat
Fájdalmas: kedd, péntek
Dicsőséges: szerda, vasárnap
Világosság: csütörtök

Ferences gyakorlat:

Örvendtes: hétfő, csütörtök
Világosság: kedd, vasárnap
Fájdalmas: szerda, péntek
Dicsőséges: csütörtök, szombat

„Van-e jobb eszköz a rózsafüzérmél ahhoz az igényes és rendkívül gazdag feladathoz, hogy Máriával együtt szemléljük Krisztus arcát? Fel kell azonban fedeznünk azt a titokzatos mélységet, amely ennek a népi ájtatosság számára olya kedves imának az egyszerűségében rejlik. Az Üdvözlégy Mária elimádkozásával elmélyítjük Isten Fia küldetésének legfontosabb eseményeit, amelyeket az Evangélium és a Szentagyomány által kaptunk örökségbe.

Fogjátok újra kézbe a rózsafüzért, fedezzétek fel az ima erejét a Szentírás fényében, a mindennapi élet körülményei között. Felhívásom bárcsak ne lenne pusztába kiáltott szó!”

II. János Pál:
Rosarium Virginis Mariae

Az örvendtes titkok:

Bevezető titkok:

1. aki hitünket növelje
2. aki reményünket erősítse
3. aki szeretetünket tökéletesítse

1. Akit te, Szent Szűz a Szentlélektől fogantál
2. Akit te, Szent Szűz Erzsébetet látogatván hordoztál
3. Akit te, Szent Szűz a világra szültél
4. Akit te, Szent Szűz a templomban bemutatnál
5. Akit te, Szent Szűz a templomban megtaláltál

A világosság titkai:

Bevezető titkok:

1. aki hitünket növelje
2. aki reményünket erősítse
3. aki szeretetünket tökéletesítse

1. aki a Jordán vízében megkeresztelkedett
2. aki a kánai menyegzőn kinyilvánította isteni erejét
3. aki meghirdette Isten országát
4. aki a Tábor hegyén megmutatta isteni dicsőségét
5. aki az Eukarisztiában nekünk adta önmagát

A fájdalmas titkok:

Bevezető titkok:

1. aki értelmünket megvilágosítsa
2. aki emlékezetünket megerősítse
3. aki akaratainkat tökéletesítse

1. Aki érettünk vérrrel verítékelt
2. Akit érettünk megostoroztak
3. Akit érettünk tövissel koronáztak
4. Aki érettünk a keresztet hordozta
5. Akit érettünk keresztre feszítettek

A dicsőséges olvasó titkai:

Bevezető titkok:

1. aki gondolatainkat igazítsa
2. aki szavainkat vezérelje
3. aki cselekedeteinket kormányozza

1. Aki a halottaiból föltámadott
2. Aki a mennybe fölment
3. Aki nekünk a Szentlelket elküldötte
4. Aki téged, Szent Szűz a mennybe fölvelt
5. Aki téged, Szent Szűz a mennyben megkoronázott

Gyulay Endre püspök úr beszéde a Szent Gellért Iskola kápolnájában 2003. szeptember 23-án

Szeretett jó testvérek! Talán három szót kellene mondanom, s ebben Szent Gellért maradványaitalanul benne van: tanult, tanított és iskolát indított. Példaképünk ő nagyon sok mindenben, de ennél a háromnál szeretnék egy picit elidőzni. Amikor Velencében bevitték a rendházba s a szerzetesek között ott volt, nagy nyitott lélekkel figyelte nemcsak az imájukat, hanem mindazt, ami a házban történik, s amikor őket, a kisebbeket összegyűjtötték tanulásra, nagy figyelmet tanúsított és szívta magába azokat az igazságokat, amelyeket az ottani szerzetes atyák átadták a számukra. Ugyannyira kivált közülük, és itt a kiváltságnál két dolgot kell nagyon megjegyezni: az egyik, hogy minden értelmi adottságát fölhasználta, a másik, hogy olyan szorgalmas volt, hogy komolyan vette, hogy amit az Isten elvart tőle, amilyen talentuma, képessége van, azt komolyan akarta venni, s vele, általa az Isten dicsőségét szolgálta. Tehát a képességeivel és a szorgalmával úgy tűnt ki, hogy a szerzetesársai azt mondták, menjen el az akkor nem olyan sok helyen volt egyetemre és képezze tovább magát mindabban, amilyen tudományt csak magába tud szívni. Így jutott el, s így próbálkozott meg nemcsak az ottani rendházban tanultakkal megbirkózni, hanem az egyetemen átadott tanulmányokkal is. És itt kell megállnom két dolog miatt.

Az egyik: milyen csodálatos az Isten, aki évekkel, évtizedekkel előtte már kijelöli az útját valakinek, mindnyájunknak. Halvány sejtésem volt Gellértnek, hogy mi lesz majd az, amit az ő életében meg kell valósítania. De a mának, ami ma föladata volt a tanulás, hátartalanul komolyan vette. Az Isten fölkeszítette őt arra, hogy Gellért majd István udvarában, majd itt a Tisza, Maros környékén fölhasználja azt, amit tanult és sokakat kiképezzen részben pedig valóban élvezessen Krisztushoz. A másik: nemcsak őt nézem, - az Istennek terve van velünk is. Ki gondolta volna, hogy ez vagy az atomfizikus lesz, vagy ki gondolta volna, hogy ez olyan vízi-tervetek fog készíteni, hogy egy egész várost ellátják ivóvízzel vagy elvezetik a szennyvizet. Amikor elindult a tanulásával, nem tudta, hogy majd mit tervez vele és általa az Isten, de a maga képességét, amennyi volt, szorgalmával földolgozta, komolyan vette, s ezáltal jutott el odáig, hogy az emberek szolgálatára legyen, akár az egyik mérnök, vagy a másik, vagy a harmadik, vagy építész, vagy bárki más. Hogy mit tervez velünk, idejáró iskolás gyerekekkel az Isten, nem tudjuk, ezt majd az idő folyamán valamilyen formában közli velünk, mit bíznak ránk, mit kell csinálnunk, de az alapokat itt kell leraknunk, úgy ahogy Gellért tette. Ha azt nézem, hogy a Gellért idejében élő szerzetesek mi mindent tudtak és mindezt átadták, akkor érezhető az itt levő pedagógusoknak, nevelőknek a feladata, hogy a saját szakmájukban mi minden kell, hogy tudjanak és mi mindent kell, hogy átadjanak. A ma iskolájának a ma és a holnap életére kell fölkeszíteni. A holnapot még nem látjuk, de az alapokat ma rakjuk le. Igen, Szent Gellért tanult, de Szent Gellért tanított. Ez a másik, amit meg kellene gondolnunk egy picit. Elindul a Szentföldre, szerzetesei ugyan előjáróvá tették maguk közül, mert olyan kiválóan érezték, azonban jobban akar elmélyedni a szentírásban és elmegy, hogy ott ahol Jézus élt jobban átélje majd a szentírásnak a sorait. Visszaemlékszem, egyik ilyen zarándokutunkon ott voltunk a csónakban, ahányan csak befértünk zarándokok és ott fölolvastuk, hogy mi minden történt ebben a Genezáreti tón, Jézus, ahogy a vízen jár, Jézus csodálatos halfogása. Ott átélve azért egészen más, mint itthon végigolvasni ezeket a szentírási részeket. Gellért is el akart indulni, hogy jobban átélje, jobban elmélyedjen benne s ekkor szólt közbe az Isten. Egy vihar, egy katasztrófa a hajóval, egy évi pihenő, merthogy nem lehet továbbhajózni ebben az időben és az eljutás egész István királyig. Milyen csodálatos az Isten. Kinyitja Istvánnak a szemét, nézd itt van egy igazi művel

ember, ma nagyképűen mondanánk, hogy európai műveltségű ember, akkor mindenki európai műveltségű volt, aki ilyen végzettséggel volt, nem kellett megkülönböztetni, látta, hogy ő az aki itt helyben át tudja adni Imrének mindazt, amire majd a kormányzásban a népért – nem a saját dicsőségére – szüksége van.

Hogyan tanít Gellért? Én csak egyetlen egy szót mondom, szentté. Szentté nevelte, szentté formálta növendékét, Imrét. Tanításával, példájával, követelményeivel és ezekkel a követelményekkel és a saját példáján, tudásának átadásán és annak megkövetelésén, hogy értse meg és jegyezze meg, csodálatos tanítómesterré vált, aki példakép ma is nevelők, szülők és mindenki előtt. Igen, nem megy másként a nevelés, csak a szentté, az Isten előtt hódoló, az Isten által értéknek tartó értékek szerint gondolkodó emberré válik. Nagyon meg kell gondolni szülőknek, nevelőknek, gyermeknek, hogyan építi fel a jövőjét. A kisebbek, világos, még nem értik át, minél följebb kerül, annál nagyobb a világ csábítása, akkor leszel nagy, ha sok pénzed lesz. Jézus pedig odaállítja az apostolokat, mikor vitatkoznak, hogy ki a legnagyobb közülük, odaállít egy gyereket. Aki engedelmes a szüleinek, aki igazán nagyon keveset tud, és azt mondja, ha ilyenek nem leszetek, nem mentek be a mennyek országába. Ilyennek, mint ez a gyerek. Pedig annak sok pénze igazán nincs, de van egy szerető édesapja, akire ráhagyatkozik, aki gondoskodik róla. Ha tudom, hogy van egy szerető menyfi atyám, aki gondoskodik rólam, csak hallgassak rá, csak úgy éljek, ahogy ő várja tőlem, akkor nagy baj nincs. Aztán visszavonul Bakonybélbe imádkozni, még jobban átéli a szentírás igazságait, egy könyvről tudunk, amit megírt, csodálatos ma is végigolvasni, ma már magyar nyelvre is lefordították. Szegedi két főiskolai tanár több mint húsz évet dolgozott hogy, azt a középkori latin nyelvről át tudja adni magyar nyelvre pontosan. De nem is ez a lényeg, hanem amikor püspökké lett, az első intézkedései között ott van, itt Marosnál és Csanádon elindítani az iskolát. Igaz, nem pici gyerekeket tanítottak, a család adta át, amit éppen tudtak, hanem az eljövendő magyar intelligenciát. A szó így nagyon rossz, hogy intelligencia, olyanokat, akik majd ispánok lesznek, olyanokat, akik majd rendezni fogják ennek az országnak, országrésznek, valamelyiknek a sorsát. Olyan iskolát indított, ahol a leglényegesebb tudományokra megtanították az itt élő magyarokat, olyan iskolát, ahol becsületesebb emberek fölnevelésével foglalkoztak, akik nem a maguk érdekét fogják majd keresni az országban, nem a maguk gazdagságát keresik, mégcsak nem is a hatalmát, hanem az egész országot, az itt élő minden ember javát, életét, értékét. Olyan nehéz idők voltak, sátorban laktak, meg kellett tanítani házépítésre, hogy a nyáj lelegelt egy-egy területet, mentek át egy újabb területre, most meg kellene művelni a földet, ezért jöttek a bencés szerzetesek, megtanítani a földművelésre, erre-arra az itt élőket. Valami csodálatos iskola, amelyikből meg kell tanulni, hogyan lehet továbbépíteni ennek az országnak a jólétét, de hogyan lehet megtartani őket becsületben szigorú törvények mellett, ránevelni a keresztény gondolkodásra, hogy krisztusi módon próbáljanak gondolkodni és élni. Hogy vége legyen a nyugatra menő rablásoknak, de ne legyen vége a szorgalmas munkának, a család egymáshoz tartozásának, a fölbonthatatlan családi otthonnak, hogy örömet jelentsen a családban a gyermek, hogy gondot jelentsen a fölnevelése, valami ilyen iskola, ahol a magyar életre fölkeszítették azokat akik valamilyen formában vezetői lesznek ennek a népnek. Úgy gondolom, ha azt mondom, hogy tanult, tanított és iskolát indított, nyugodtan elmondhatom, ma pontosan ugyanezek a követelmények vannak, akik éppen abban az állapotban vannak, azok tanuljanak, akik már sokat tudnak, azok még jobban tanuljanak és fejlesszék a dolgaikat, de tanítsanak, tanítsanak életük példájával, tanítsanak érték szemléletükkel. Ha két család összeül, és éppen nyitva van a TV, s valamelyik reklám megjelenik, je hát ezt mi már megvettük, nektek még nincs? Nincs, mert nekünk erre nincs szükségünk. Megdöbbenő mondat a ma világában. Hát azért hirdették, mert meg kell venni, a fogyasztói társadalomban, a globalizáció világában csak így lehet boldog valaki és egy család, amelyik nem dől be a reklámnak, hanem azt mondja, nekem ennyi kell és ezek a hüllyeségek, meg amazok nem kellene, abban a pillanatban a példájával tanít és nevel. Hogy valami olyan gondolkodásmód kell, ahol ne lehessen képekkel és maffia szövegekkel félrevezetni az embereket, hanem maga mérje le, hogy mire van szükség egy családi otthonban. Ez is tanítás. Egy mondat, egy viselkedés, egy hozzáállás, amelyikkel tanúságot tesztek, hogy ennek Krisztus a fontos és az ő országa és mindaz kell, ami ebben a világban afféle segít. De, hogy ez benná vágy, rabszolgává tegyen, hogy jaj hajtsunk, hajtsunk, hogy ezt meg, meg ezt, meg ezt megvegyük. Ez nem krisztusi gondolkodás. A rókáknak odujuk vannak, az emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét, de szeresd felebarátodat, mint saját magadat. A másiknak legalább annyi joga van, mint nekem. Igen, mi mindent tudnánk elsősor jó magot az emberek lelkében, ha tanítókká válnánk az emberek között, tanúságtévő példaadókká.

Gellért megmenthette volna az életét. Azt kellett volna mondania, hogy hát marhaság, amit eddig tanítottunk Jézusról, fölтамadásról, örök életéről. Vissza kell menni a sámánokhoz, vissza kell menni a fehér ló áldozathoz és nincs semmi baj. Ő azonban Krisztusban hitt és az örök élet boldogságában hitt és a hitét nem megtagadni akarta, hanem példakép akart lenni az ott élő, akkori magyarok előtt, hogy nézzétek meg, ezért a hitért meg lehet halni, azért, hogy a magyarság szilárd alapokra és krisztusi érték szemléletre építse fel majd a jövőjét. Milyen hamar eltűntek a pogányok, Szent László idejében, vagy előbb is már úgy rendeződtek a dolgok s az istváni elindítása az országnak, a keresztény erkölccsel milyen szépen bontakozott ki a tiz falu egy templomával, egy papjával, prédikálásával, igehirdetésével, hitoktatásával, stb. Tanulni, tanítani és iskolát fenntartani, rendezni. Ha csak egy marék emberkét tudunk is a jövő társadalma számára keresztényként odatenni, ez az egy-két marék kovász, élesztő, serkentővé tud válni az eljövendő magyar társadalomnak. Világító fáklként lépnek elé, s a sötétség, amelyik annyi marhaságba beleviszi, valahol világossággá váljék és értékes életté, az önzés, a kábitószér, az ital és minden egyéb élvezet helyébe odakerüljön a munka, a becsület és a többiek iránt való szeretet. Azt hiszem, ez teszi értékessé az embert. És ha ilyen embereket tudunk elindítani ebbe a társadalomba, akkor én hiszek abban, hogy ennek az országnak jövője van. Ha pedig csak addig terjed a gondolkodásunk, hogy mit eszünk és mibe öltözködünk és se Isten és se ember, se vasámap, semmi nem számít, akkor nem hiszem, hogy nem marjuk és nem eszünk meg egymást, mert ennek egy ruhával többje van, ennek ezer forinttal többje van. Az irigység, a gyűlölet, a kapzsiság pusztulást fog hozni. Ezért kellene az iskolák, hogy ezek a kovások felnőjenek, akik majd itt megtanulva és a családdal együttműködve, normálisan gondolkodó emberek lesznek, egy futó, egy lefelé csúszó társadalom ellenére is, és tudnak józanul, krisztusi módon a földi élet boldogságában is élve az örök élet boldogsága felé is szemet meresztgetve és utat keresve élni ebben a világban.

Iskolánk kapujában ott van a név, Szent Gellért iskolája. Legyen hát, aki ide jár olyan tanuló, mint ő volt, legyen aki itt tanít, olyan tanító, mint aki ő volt és legyen meg az iskolának olyan nívója, amelyet ő teremtet meg a Maros parton, hogy aztán innen induljon el egy megújulása a magyar jövőnek és a magyar társadalomnak is majd. Amen.

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

ZICHY CSALÁD

(Zichi és Vásonkeői gr.)

Az ősrégi Zichy család címerében koronából kiemelkedő két szarvas-agancs látható, ehhez ragaszkodva íratik, miszerint a család egyik őse a hunnok korában egy szarvas útmutatása mellett gázolt át a Moeotis taván és úgy kalauzolja át a hunnokat innen is; innen lenne a család címer. Egy másik, újabb előadás Árpád alatt a magyaroknak a Volga (Tanais) folyamán átköltözésekor a nemzet egy részét Kis-Azsiába költözteti, és ott egy Zichy-től a (Gogia-Szichi) erősség alapítjával; majd még az Ottoman uralkodó hárvérrokonául tünteti fel. Megemlíti ezeket, térjünk az okmányok hiteles adataihoz.

Zala vármegyében fekszik Zajk (vagy Szajk) helység, most is (1865!) a gróf Zichy család tulajdona, valamint Somogy vármegyében van Zich helység, ami szintén a Zichy nemes család birtoka volt. E két helységről neveztek legelőször a Zichy család törzs-ősei, a XIII. század második felében, 1270-ben élt Zichi Gál, aki, valamint még a harmadik unokája is Zsigmond, de Zajk-nak íratott. Nevezett Gáltól készült családja 1866-tól. Igen részletesen, mintegy 8 tábla részletezi az igen népes nemesi család történetét. A család ősei már Róbert Károly alatt adományt nyertek a királytól, és részt vettek a király hadműveleteiben. Ez folytatódott a Hunyadiak korában 1458-ban Mátyás király alatt -mint egy halotti beszédben olvasható- Zichy Benedek bandériumot vezényelt. A későbbiekben is a család tagjai részt vettek hadműveletekben, volt közöttük arany sarkantyús vitéz, többen papi pályán, római teológusként, jáki apátként, továbbá vármegyei alispánként, és jegyzőként, nádori ítélő mesterként szolgabíróként és az irodalmi, képzőművészeti területeken érvényesültek.

Zichy Ferenc, gróf (1811-97): nagybirtokos, fiúmei alkormányzó, 1847-től a Helytartótanács ideiglenes elnöke, 1848. áprilistól a Batthyány-kormányban közlekedés és közmunkaügyi államtitkár. A fegyveres szabadságharc megindulásakor visszavonult Dunántúli birtokaira, 1849. januártól Windischgraetz megbízásából Pozsony vm. császári biztosa, majd a cári intervenció hadsereghez beosztott főbiztos muszkavezető.

Zichy Géza, gróf (1849-1924) zeneszerző és zongoraművész. Liszt tanítványa. Jobb kezét fiatalon elvesztette, de páratlan balkez technikával Európa-szerte nagy sikerrel koncertezett. 1875-1918-ig a Nemzeti Zenede elnöke volt, 1892-94-ig az Operaház intendása volt. Számos bal kézre írt zongoraműve mellett operákat (II. Rákóczi Ferenc, Nemo, Rodostó) táncjátékokat is komponált. Versek, novellákat önéletrajzot írt.

Zichy Mihály, (1827-1906) festő, grafikus. Igen jelentős illusztrátor a 19. században. Élete nagy részét az orosz cár udvarában művészként

töltötte. Bravúros rajztudása volt. Élt Párizsban is, majd haza jött, de itthon mellőzve érezte magát, ezért visszament a cári udvarba. Szellemes rajzokkal illusztrálta Petőfi, Arany, Madách, Lermontov, Puskin stb. munkáit. Haladó eszméit, az elnyomás és az önkény elleni tiltakozását főleg festményeiben juttatta kifejezésre.

Zichy Nándor, gróf (1829-1911) nagybirtokos konzervatív politikus volt. A kiegyezés (1867) után Deák-párti képviselő, 1875-től a Sennyey vezette Konzervatív párt támogatója, a liberális egyházpolitika ellenzékének vezetője.

Zichy Odón, gróf (1809-1848) nagybirtokos, 1844-ben Fejér megye adminisztrátora. Jelasicsnak teljesített futárszolgálatát során a honvéd előőrsek elfogták, és a nála talált iratok alapján haditörvényszéki eljárás alapján 1848. szeptember 30-án a Csepel-szigeten felakasztották.

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

A Fidesz az első támogató - A Békés Megyei Fidesz elsőként támogatta a nyugdíjas klubok és civil szervezetek idei battonyai találkozóját. Ötvenezer forintos támogatásról állapodott meg Takács Dezső battonyai polgármesterrel, mely összeget szeptember 25-én postáztak, a rendezvény társszervezőjének a Battonya Önkormányzatnak.

A Békés Megyei Fidesz érzékeny a nyugdíjasok és a szociálisan rászorultak problémáira. A felajánlással a Fidesz mindenkor támogatását szeretné kifejezésre juttatni. Békés megyében nagyon sok idős ember él. Sajnos a nyugdíjak alacsonyok, a megélhetés nagyon nehéz. Ezért a Fidesz a battonyai rendezvény kapcsán levélben kérést juttat el Miniszterelnök úrnak, melyben kéri, hogy ténylegesen, reálértékben emelkedjenek januártól a nyugdíjak. A nyugdíjmelésnek fedezni kell a nyugdíjasok többletköltségeit, amit az energiaárak drasztikus emelése, a gyógyszerek drágulása eredményezett.

A Békés Megyei Fidesz elnöksége szeptemberben tárgyalja, hogy milyen mértékben támogatja a 2004. évi nyugdíjasok és civil szervezetek battonyai találkozóját.

A Békés Megyei Fidesz köszönetét fejezi ki a Békés Megyei Egyesületnek a nyugdíjasokért végzett egész éves munkájukért.

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatárolomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta elittoltak előlünk.

V. rész

Látni fogjuk, amikor folyamatosan olvassuk le a képekbe rejtett üzenetet, nem lehet mással indulni csak Pállal. Ha én nála mindjárt meggyökkenek, akkor egyszerűen el sem tudok indulni.

Ha van egy kis affinitásunk az évkörnek egy olyan rendje iránt mely már az Ókorban kialakult, a Középkor teljességében átveszi, ad neki egy sajátos színezetet, s ma is működik és használjuk akkor is, amikor nem tudunk erről. Ez az évkörnek a színárnyék szerint kialakult rendje. Ezt szokták állatövi rendszernek nevezni. Ebben Pál-fordulásnak az ünnepe a vízöntő havának jellegadó havának az ünnepe, ez azt jelenti, hogy a magyar Szent Koronát vagy vízöntő programnak tekintem, vagy soha nem fogom megérteni. Az évkörben a Vízöntő az egyetlen olyan egység, amikor két irányba folyik az idő, egyforma intenzitással. Az egyik szomszédjára a Bak-ra kerül rá, a másik szomszédjára a Halakra kerül rá. Ha én ezt nem értem meg, akkor nem tudom megérteni, hogy a „Saulusi” arc az végig megmarad Pálnál, természetesen megmarad. Ez a Bak-felé forduló arca! Ez az amely törvény által keményen megkötött, saját magával végig meg is marad mint követelményrendszer, soha nem tagadja meg zsidó voltát! A másik pedig amelyik a Halakra kerül rá, s ez pedig az ő „Paulusi” arca, s a kettő együtt adja a Vízöntő tulajdonságokat. Nem lehet a kettőt egymástól elválasztani!

Aki ezt nem érti meg - a Vízöntő paradoxonnal nincs tisztában, ami azt jelenti: egyetlen egység is de ugyanakkor a 2 szomszédjának az időkeretéből gazdálkodik - soha nem fogja megérteni a Kegyelem munkáját; mert ezzel indul. (de ezt majd a részletezésnél folytatnánk).

Mindenestre, ha valaki Pállal azonosítja - mert lehet azonosítani másik Pállal is, semmi akadály nincs -, elvi akadály nincs, már tehermentesíti önmagát ez alól a feladat alól, hogy ezzel a problémával meg kelljen birkózni. Lelke rajta!

A felső négy apostolt miután megismertük, az alsó 4 apostollal nem ilyen könnyű a dolgunk. Amint láttuk, párokban is értelmesek ezek az apostol képek, tehát Péternek a párja itt PÁL, Jánosnak pedig Jakab! Ezek különösebb magyarázatot nem is igényelnek, Péter és Pál az Egyház két oszlopa. János és Jakab Zebedeus két fia a „Mennydörgés fiai”, lehet ragozni-a szerepüket, amúgy pedig testvérek. Mi a helyzet az alsó 4 képpel? Hát ezek közül csak kettő látható jól, tehát már eleve tudomásul kell vennünk, hogy az előlő alsó apostol kép nem látható! Mindjárt kitérünk rá, hogy miért nem, mi van ezzel a képpel? A hátulsó pedig a nyak vonaláig el van takarva azzal a képpel. Amelyik a hátsó egyetlen elemből álló pártázatnak - nem egy végigfutó pártázat, mint elől! - egyetlen eleme van. Ezzel részletesen fogunk foglalkozni! A Korona szempontjából jelentős személy ő. Egy a lényeg, kiemelkedő elem a nyakvonaltól felfelé látszik. Minden, képjel típusú művészetben a szellemiséget jelzi, (ami képjelekkel fogalmaz, nem pedig látványból kiindulva jelenít meg valamit a világból, mindig szellemiséget jelöl.) Jakkor is, ha önállóan szerepel, nincs hozzá sem alsó, sem felső test, mert ilyen is rengeteg van a művészettörténelemben. De általában ezt a művészet történések levágott fejnek minősítik! Akkor is ha nincs is vágó fegyvere, s ha semmi jele nincs a fejlevágásnak. Gondoljunk a nagyszentmiklósi 2. számú kincsre, a kancsóra. Ott van egy állítólagos levágott fej, csak éppen a lovasnak nincs szerszáma, amivel levágta volna. Jó lehet látni, hogy itt nem levágott fejről van szó, hanem egy önálló szellemiségről, amely még nem tudott testet öltetni, vagy már visszavonult. Egy másfajta létalakulatban van, ahol a tiszta szellem működik csak. Ez egy ismert képjel, nem pusztán a Szent Koronán érhetjük tetten, sőt a magyar népművészetben a mai napig érvényes jelölési rendszerről van szó!

Az övvonal, a nyakvonaltól az övvonalig tartó rész a kebel szintje, minden lélegzet innen jön, ez a léleknek a szintje. A lelkeség működésének a szintje, az övvonal alatti, a testiség szintje! Ez egy három rétegű, működő Univerzumnak a képjele, akkor is, ha koldust ábrázolna, akkor is ha egy királyt, akkor is ha egy arkangyalt. Attól függően, hogy mennyit ábrázolnak belőle, attól függően, hogy mennyit tartanak szükségesnek, hogy hasson az adott környezetben. Tudjuk,

hogy a köztéri szobroknak is ez a 3 típusa van: fej, mell, vagy teljes alakos szobor. Eredetileg az volt a jelentése: - ezt lehet igazolni - ha én egy alakot csak a szellemiség tekintetében tartok példászerűnek, - mert mondjuk testi kilengései voltak, mert pld. túl lelkesült - magyarul ez veszélyek forrása, ha ezt is behozom a közösségbe, akkor ezt fejszoborként jelenítem meg. Ha a lelkesége is példaadó, másokat is tudott lelkesíteni, jó eszmékért lelkesült, akkor mellszoborként jelenítem meg. De teljes alakként csak olyat szabad megörökíteni, aki testileg is tiszta volt! Akinek a testi példamutatása is példászerű.

Na, hogy ezt ma nem veszik figyelembe, hanem azt veszik figyelembe, hogy melyik szobrásznak milyen jó az összekötötése, az egész alakos szoborra kap megbízást, ez egy külön téma!

Eredetileg ez egy nagyon komoly és igazolható megkötés volt hogy: csak akkor szabad testiséget beengedni befolyásolás közegébe, -azaz az alattvalóknak a koronázáskor jelenlévő képviselőik közé-, ha az tiszta, és abban nincs veszély! Nem tudom feltűnik-e, hogy az alsó korona részen csak deréktól felfelé lévő ábrázolások vannak! Ez azt jelenti, hogy valami veszély kell, hogy itt legyen! A testiség nem engedhető be abba a közösségbe, amit irányít a szakrális fejedelem! Nagyon jól leolvasható ez a tendencia. Ez egyelőre egy feltevés. Ezt igazolni kell! Ha ez igazolható, akkor elég komoly megszorításokkal kell élnünk, mert különben bármint bele lehet magyarázni a Korona programjába! Nekünk a bizonyítékokat is a Koronából kell kapni!

Ha igaz a feltételezés, hogy az alsó korona részen azért ábrázolódnak test nélkül, csak a lélek és a szellem síkján az emberek, mert a test a veszélyek forrása, akkor ezt valami módon kell, hogy tudjuk bizonyítani a Korona felső részén. Hogy lehet bizonyítani? Pontosan ezzel a képpel! Ugyanis egyetlen olyan apostol van, az evangéliumból tudjuk, aki a testiség szintjén követte el azt a hibát, amibe a királynak nem szabad beleesnie. - Az apostoli cselekedetei a híradás, hiteles forrásunk van rá. Érzéki típusú tapasztalati bizonyítékokat kért, olyan tényre ami lényegénél fogva érzékfeletti. Ilyen jelenet egy van a Bibliában! Ez Tamás apostolnak a kívánsága: „Majd elhiszem hogy föltámadt, hogyha sebeibe bele tehetem az ujjaimat és látom a sebeit!” Legtipikusabb műszaki értelmiségi álláspon! Mondhatnám úgyis, természetudományi álláspon! Kérem, ha látom, elhiszem! Ha olyan szintre hozhatom, akár mikroszkóppal, akár teleszkóppal, hogy azt én érzéki szinten megtapasztalhatom, akkor az egy létező! Ha ezt nem tudja megoldani, akkor az egy fantazmagória!

Entrőd néprajza

Rozmározó: Szanda István

„D. A. J. K. 2

En Hunya István leirogatom azt a régi búcsúztatókat, hogy majd a messze jövőben a fiaim, unokáim, vagy talán még azoknak az utódjai is láthassák és olvashassák lelküknek épülésére és üdvözülésükre. Ezeknek írását kezdtem 1915 év március 12-én.

Hunya Mátyás szepapám 65 éve halott s búcsúztatója 1873. május 13-án.

Dallam: Bűnös lélek hol bujdosol...

]. Végre hát eljött az óra, melyben kínom tengerén, Atevezve a nyugalom révpartjára, értem én. A halál jötevé álmat és örök békét ad nekem, Az élet már úgyis kín volt, nyugalom csak itt lelem.

2. A Jó Isten megelégedé a kint mit rám bocsájtott, Meglátogatott engemet, mint a jámbor a Szent Jóbát. De érett békén viseltem fájdalmas sebeimet, Megnyugodva vártam meddig, halálom elérkezik.

3. Minden akként történt velem, mint Istenem akarta, Azért Jobbként is sóhajtok, legyen szent akarata. S ki Jóbna mindenből mit birt, kétszerte annyit adott Engem is szegény szolgáját, ő soha el nem hagyott.

4. Mert ha elvette is tőlem, legdrágább vagyonomat, Egészségemet helyette, bocsájtott rám kínokat. Vár rám azért fenn az égben ezerszeres örök bér, Mely minden földi vagyonnál többet ér.

5. Azért szívesen hajtom le fejemet nyugalomra, Jézus érdemébe bizva, megyek örök álomra. Kedveseim hát ne sirjatok, hiszen ítélet napján, Ismét állhatjuk egymást, az Ur szent jobbján.

6. 65 éves életemet, koporsóba letettem, Majd felévi nagy szenvedés, elhozza végső percem. De mielőtt nyugalomra, gyászszóromra indulok, Hitvestársam, s nemzeteim töletek így búcsúzóok.

7. Kovács Mária hitvesem, ő mily gyász ért tégedet, Látván sebekbe győtrődni hán szerető férjedet. S most mily fájdalom lelkednek, hogy örökre válni kell, S hogy tetőled hős szívemet, gyászkoporsó zárja el.

8. Negyvenötöd s fel estendős békés együttlétünket, Zord halál véget vetett, boldog házasság életemnek. De azért a síron túl is szeret lelkem tégedet. Kéri Istent, hogy áldja meg a te földi életedet.

9. Köszönöm, hogy kínjaim közt, hűn ápolált engemet, A Jó Isten fizesse meg, értem tett lépéseidet. Az Ur Jézus vigasztaljon, gyászos özvegységeden, Szeretett jó hitvestársam, Isten legyen teveled.

10. Hunya Mária édes lányom, vedd áldásomat, Áldja Isten veled együtt Farkas István társadat. Az Istennek oltalmába s boldogságba éljétek, Egykor ha jön végőrotok, üdvösséget nyerjétek.

11. Hunya István édes fiam, vedd atyádnak áldását, S ezzel együtt adja Isten rád kegyelmes áldását. Varjú Rozália nőddel éljétek békességben, Lehessetek mindenkoron a Jó Isten kedvében.

12. Hunya Ilona édes lányom bús napod vagyon, Édesatyádnak halálán szíved kesereg nagyon. Dinya Mihály hitveseddel Isten áldjon tégedet, Síron túl az ég honába nyerj örökös életet.

13. Hunya Terézia lányom hallgassd végső búcsúmat, Katona József társaddal vedd áldást kérő szómat. Enyhüljön már fájdalmatok értem ne keseregjétek, S földön sokáig békében, s boldogságban éljétek.

14. Hunya Veronika édes jó lányom Isten hozzád így teszi tehozzád édes Végbúcsúzómat tehozzád édesatyád Pajor Ignác hitveseddel. Áldjon meg az ég Ura, hogy boldogságban folyhasson, Földi életek sora.

15. Hunya Elek kedves fiam, fogadd atyád áldását, Te viseld már családodnak és vagyonodnak gondjait. Istápd édesanyádat, Isten megáld tégedet, Uhrin Veronika nőddel, elhess boldog életedet.

16. Hunya Mátyás édes fiam számmal tehozzád térek, Mint mindég úgy végőramon csak jóra intelek téged. Nőtelen életedben élj Isten félelmében, Tiszteld édes jó anyádat, s légy mindenkor kedvében

17. Mindnyájatoknak gyermekeim, nagy köszönetet mondok, Mert sokszor betegségemben engemet apoltatok. Jutalmazza a jó Isten a földön hűségeteket, Szívességetekért adja meg örökös béréteket.

18. Tímár Mihály kedves vőmhöz intézem már szólásom, Áldjon meg minden léptedben édes Jézusom. Söczi Mária társaddal a kedves jó hitveseddel, Jutalmazás földön jókkal, s mennyben örök élettellel.

19. Tímár János és Mária unokáim éljétek, Hitveseitekkel együtt itt boldogok legyetek. Ugy Tímár Erzsébet kedves hajdon unokámra, Szálljon égből az Istennek oltalma és áldás.

20. Katona életben levő Farkas Imre unokám, A távolba küldi végbúcsúját meghült szám. Hozzon Isten egészségben jó anyád karja közé, Ki éretted könnyeivel arcát öntöze.

21. Ezeken kívül még összes tizenkilenc unokám, Áldjon titeket fejenként az én mennyei atyám. Nagyatyátok végszavai jókat kérnek reátok, Hosszú életek után legyen mennyben hazátok.

22. Hunya József hű testvérem Varga Mária nőddel, Légy boldog hozzád tartozó kedves gyermekeiddel. Isten szeressen titeket, s tartson friss egészségben, Síron túl majd részletesen az örök dicsőségben.

23. Gyászos özvegységben élő Hunya Mária testvérem, Erted a kedves gyermekeidért Istent szívből kérem. Minden hozzád tartozókkal az ég áldása szálljon rád, Élted után az egekben nyerjétek bért, s koránt.

24. Hunya Anna jó testvérem Tímár Mátyás párjával, Elhessen Isten kedvében kedves hitves társával. Ugy szeretett gyermekei velük együtt éljenek, Minden hozzád tartozókkal egykor üdvözüljenek

25. Szólok édes testvéremhez, hozzád Hunya Barbála, Gondoljon mennyből Jézusom özvegy élted folytatára. Szeretett jó családoddal, édes gyermekeiddel, Áldjon az özvegyek atyja titeket kegyelmével.

26. Szólok Ilona búszültü özvegy anygom, Régen sínyló életedre adjon áldást Jézusom. Enyhítse meg szenvedésed, édes gyermekeiddel, Tartson titeket sokáig állandó egészséggel.

27. Kovács Barbála s Anna, István vöm testvérei, Mennyből sokat kérnek rátok hült ajkam végszavai. Hitvestek, gyermekeitek veletek boldogságban, Éljenek örök hazátok, legyen az ég honában.

28. Kedves jó sógorasszonyom soká élj, Lakatos József férjeddal szent boldogságot szemlélj. Egész családoddal együtt nyerjétek hosszú életem, Éltek után pedig majd, a mennyben üdvözüljétek.

29. Szeretett keresztkomám, kedves komámasszonyok, Szálljon égi áldás rátok úgy keresztgyerekeim, Ha majd egykor elközelgett életek végőrája, Legyen lelketeknek ott fenn menny égben koronája.

30. Kedves nászok, nászasszonyok hozzátok tartozókkal, Hunya, Kovács részről vala minden hű rokonokkal, Isten oltalmába hagyjak, engem többé nem láttok, Kérlek lelkem üdvéért, égbe szálljon imátok.

31. Végre jó barátim kiknek társaságába éltem, Szomszédokkal, mindazok, akik megtiszteltek engem. Belső, külső cselédeim legyenek boldog életek, Egykor az egek honába velem örvezzétek.

32. Zúgnak a harangok, ez jel a végső elválásra, Jézus nevében vigyetek a testem nyugvására. Atyám, kezembe ajánlom az én bűnös lelkemet, Szent fiadnak érdeméért add meg üdvösségemet.

Amen
Énekelte Újházi Sándor kántor."

Forrás: Endrői Tájháza Dok. Tára
Kép: A Hunya család

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Babonaságok, hiedelmek,
szólások-mondások
a 18-19. századi Gyomán
I. rész

Öszinte sajnálattal kell megállapítanom, hogy Gyoma néprajza kötet mind a mai napig nem készült el. A Gyomai tanulmányok c. kötetben jelentek meg kiváló tanulmányok különös tekintettel az anyagi kultúra tárgyában s érintőlegesen említett néhány szellemi néprajz körébe sorolható rövid leírás. Teljesen hiányzik Gyoma folklórja, egyházainak története s ezzel együtt a vallási néprajz, de bőségesen lenne még kiegészíteni való a földművelés, állattartás és kismesterségek köréből. Különböző múzeumi évkönyvekben, szaklapokban kis példányszámú helyi kiadványokban napvilágot látott ugyan néhány dolgozat, de mindezekből a gyomaiak, a nagyközönség aligha ismer egyet is. S nem beszélve a múzeumi adattárakban rejtőző sok szép, igen gazdag tartalmú néprajzi pályamunkákról, volna mit egybe „gereblyézni” elhivatott, szorgalmas szerzőknek.

Néhány címbeli témához sorolható adalékot szeretnék a következőkben közreadni, amelyeket gyűjtőmunkám során feljegyeztem. Elsőként a „természetfeletti erővel” rendelkező személyekről, azok közül a „tudós kocsisról”. A ló és kocsis természetfeletti kapcsolatát eleveníti fel az alábbi történet, melyet Békésen lakos gyomai származású 1975-be hatvan esztendő, hajdani községi csődörös, Békési Mihály mondott el. /Gyűjtötte: Márton László, Békés város néprajza c. kötetben jelent meg 1983-ban, 362. old./ "Mikor a gyomai református templom tornyát csinalták, a főintéző négyes fogattal hajtattott keresztül a községen. Az én nagyapám volt a kocsis. Ippen akkor tettik fel a torony tetejére a gömböt, ott dolgozott egy ács. Ahogy halad a nígy lú, szípen a templom fele, nevet az ács a torony tetején. A lovak a templom előtt megtorpantak, se té, se tova.

Nagyapám elkezdte őket szólongatni, majd az ustorral ütni, de nem mentek egy tapottat se, csak táncoltak egy helybe. Felízett nagyapám a torony tetejére és felkijátott; engedd el a lovamat hé! Az meg csak nevetett mint oláh a hegyen; milyen kocsis vagy te hé! Hogy nem tucc hajtani-mondotta az ács. Erre nagyapám megharagudott az ácsra, mégeccer felkijátott; ereszd el a lovamat hé! Az meg csak tovább nevelt ott fenn. Erre nagyapám kivette az ülés alól a pájinkás korsót és szíjjeltörte a kocsisrud vigin. Abba a pillanatba leesett az ács a torony tetejéről. Nem halt meg mingyár, mer a kerülőbe felakatt, de csunyan összetörte magát. Még egy hónapig élt, utánna belepusztult. Gyomai gyerek vót az én nagyapám, ű mesélte, ott történt ez meg."

Boszorkányokról s más rontó személyekről is számtalan adat található 18-19. századi peres iratokban. Jellemző, hogy valmilyen állattá változtak át, s úgy követték el tetteiket, pl. fekete macska, kutya, de az időben farkassá is változtak. Az egyik asszonyt haragosa azzal vádolta meg, hogy bizony ő látta László Julist farkassá változva a fattyasi legelő szélébe habókolva futott. Hiszen hogy is tudott volna három lovas kocsiját megelőzve hamarabb hazaérni gyalog Gyomára a berényi piacról. Aztán hogy ezt mondta neki őt – ifjabb Seprenyi Jánost - már több éjszaka fekete kutya képibe „megnyomta”, legutóbb is majd megfulladt. Most éppen a bábaasszony gyógyítja. A bábaasszonyok is „természetfeletti erővel” rendelkeztek a korabeli néphit szerint. A bábaasszony egyházi előjáróság előtt letett esküjében pl. megfogadta, hogy a keresztelő kancsóban maradt vizet „előnti” s nem használja „bűvölésre-bávolásra”, ti. szemgyógyításra. 1789-ben Bíró Istvánné bábaasszony gyermekszületéskor a gyermek első fürösztő vizét is meg amibe volt a gyermek „ingajját” kimosták, azt is „elvivén azzal az akkori fekélyes lovakat kenegették, és meg is gyógyították” állította Öreg Czeglédi András és felesége.

Ítéltetett nekik ezért 24 korbácsütés. Idetartozott a rontás, szemmelverés művelete. Ettől olyannyira tartottak, ti. a rontástól, hogy én még a 70-es években is hallottam, mikor egy-két éves kislányomat babakocsiban toltam az Arany János utcán idős atyafitól; „jaj egyem meg, de csunya kislány phü,phü!”, merthogy ha szépnek mondja, akkor elviszik, megrontják. Ha idegen hált a háznál, az asszonyok tömjéneztek, füstöltek utána, akkor is füstöltek, ha új helyre mentek pl tanyásnak, akkor a háló helyiséget kifüstölték előbb. A tömjénezéshez használt növényt a határban szedték, „Olyann termise vót, hogy bürbe vót, és olyan ujjnyi vastagságú vót, benne por valami és ezt vetették parázsra osztán füstölt, ezt sok öregasszony tudta, a bábaasszonyoktól tanulták, mer’ ugyi ezek tutták, ezeknek menni kellett iccaka is, nappal is s hogy ne fíjjenek kitanulták a boszorkányságot is."

Sírók gyerek szüleinek azt ajánlották, hogy a kis ingjét a күszöbön a fejse fokával csapkodja meg, ezután aki megrontotta, szemmel verte eltakarodik s megnyugszik a gyerek. Ha már elvitték a tejhasznát a tehénnek, megrontották nem ad tejet; „Akkor altass meg 2 deci tejet tedd egy vászon zacskóba, ezt vidd ki ifélkor a keresztutra ott azon a széken mejiken a tehenet fejed felfordítva a négy lába közt jól összevered egy baltafokával bal kézzel. Másnap menny el ahoz akire gyanakszol hogy megrontotta a tehenet, csupa kék fótót lácc rajta. Hogy ne vigyik el a tejhasznát; bal kézzel kifejed az első tejet, egy saját szöttes zacskóba teszed, megaltatod, felteszed a kéménybe szintén balkézzel akaszd fel. A tejet sose szabad késsel megkavarni, tejsze kést mártani, mert a tehén fájdalmat érez és másnap vires tejet ad”.

Cs. Szabó István

A hónap néprajzi kérdése: Mi volt a neve a füstölő-tömjénezésre alkalmazott növénynek?

(Választ a jövő havi szám e rovatában olvashatják)

Az ablak teszi a házat
MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimel:

Neubort László kandallóépítő, Gyomaendrőd,

Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Tornaterem avatás a Szent Gellért Iskolában

Rég várt ünnepi pillanat jött el 2003. szeptember 23-án. Gyulay Endre püspök úr iskolánk kápolnájában hálaadó szentmisét tartott, Szent Gellért vértanú püspökről megemlékezve.

Ünnepségünkön részt vett Domokos László és Földesi Zoltán országgyűlési képviselő urak, a környékbeli katolikus iskolák, a helyi iskolák, óvodák, intézmények képviselői, valamint sok más kedves meghívott vendég is.

Iványi László plébános megköszönte a püspök úr anyagi támogatását, és elmondta, hogy a 115 milliós beruházás tisztán egyházi forrásból történt. Majd köszönetet mondott mindenkinek, akiknek köszönhető ez az új létesítmény. Majd így szólt:

„Kedves Pedagógusaink! Szeressétek tovább is hivatástokat. Kemény munkátokkal, helytállatokkal és személyes jó példáttal tudtok elérni jó eredményt, és tudtok becsületes, művelt, jó magyar állampolgárokat, és keresztényeket felnevelni. A ti munkátokkal és személyes jó példátokkal tudtok elérni jó eredményt, és tudtok becsületes, művelt, jó magyar állampolgárokat, és keresztényeket felnevelni. A ti munkátok is meghatározza népünk, nemzetünk, egyházunk jövőjét. Ma, amikor egy lelkileg részben kiégett, de értéket és utat kereső társadalomban élünk, nektek kell fényhordozóknak, értékközvetítőknak lenni.

Kedves Gyerekek! Mai szép ünnepünk rólatok szól, nektek és éretetek szól. Örüljétek, hogy egy szép és új iskolába járhattok, legyetek büszkéek rá. Reményik Sándor költszavaival mondom nektek:

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állan.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vithatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Szentmise után az új tornateremben folytatódott az ünnepség.

Az iskola énekkara énekelt Kele Ágnes tanárnő vezetésével. Kedves színpoltja volt az ünnepségnek a Selyem úti ovisok tornabemutatója az iskola színpadán. Majd Kiss Pál igazgató beszéde következett. Ebből közlünk részleteket.

„Aki iskolát épít, az a jövőre gondol. Az iskola akkor felel meg rendeltetésének, ha gyerekszívajtól hangos! Kie az ifjúság, azé a jövő!

Ezek a gondolatok vezérelték a hajdani endródi és gyomai lakosokat, amikor iskolát építettek, mi már az iskolába kápolnát is építettünk!

És ezek a gondolatok vezéreltek bennünket is, amikor a kilencvenes évek elején lehetőség nyílt arra, hogy az egyház visszakaphassa az államosított ingatlanjait. Mivel az ingatlanok a két település részen voltak, így az a lehetőség kínálkozott, - látszott a legjobbnak, ha a két egyházközség lemond a régi ingatlanjairól, és pénzübeni kárpótlást kér! A kárpótlásból kapott összeget iskolaépítésre fordítja. Ezt a gondolatot pártolta a Püspök Atya is. A tárgyalások 1993-ban meg is kezdődtek, és 1994-re elkészült az iskola építési terve.

Az akkori önkormányzat közel 8.000 m²-es telket adott díjtalanul, és 1995. augusztus 31-én iskolát avatott a Püspök úr!

– 1995. szeptember elsején megkezdődött a tanítás 43 tanulóval, 3 nevelővel, valamint két kiegészítő dolgozóval, kölcsön padokban!

Az akkori nagy üres iskolában ki tudtunk alakítani egy tornaszobát, mert fontosnak tartottuk a lelki, szellemi fejlődés mellett a testi nevelést is.

A nagy iskola mára kicsinek bizonyult, hála Istennek!

Az akkor kapott pénzből nem tudtunk tornatermet építeni, de szükségét nagyon éreztük! 2000, 2001-ben pályáztunk is tornaterem építésre, de az Ifjúsági és Sport Minisztérium nem támogatta kérésünket! Így fordultunk bizalommal a fenntartóhoz Gyulay püspök úrhoz, aki átértette gondunkat és a 8 tantermes iskolához támogatást ígért a működésünkhöz szükséges tornaterem építéséhez 2001. november 7-én a szükséges tervek, engedélyek beszerzése után megkezdődött az alapozás.

Bízva a kivitelezőben, hogy 2002. októberére elkészül a tornaterem. Sajnos, mint minden építkezésnél itt is határidő csúszás volt.

A műszaki átadás kisebb-nagyobb hiánnyal 2003. június 23-án megtörtént.

Ugy terveztük a tornatermet, hogy a tanulóink testi nevelése mellett, szellemi – kultúrigényét is ki tudjuk elégíteni. Így kapott helyet egy színpad is. A 300 m²-es küzdőtér jó szolgálatot tesz nézőtérként is. Iskolánk tanulóinak bő lehetősége lesz szereplésekre is. Minden iskolai rendezvényt is megtarthatunk itt! A tornaterem mellett 3 kiscsoportos foglalkozásra alkalmas terem is épült. Itt kapott helyet a korszerű számítástechnikai terem, aminek a bővítése folyamatban van!

Az épület harmonikusan illeszkedik, kapcsolódik az iskolához. Így tanulóinknak ki se kell menni az épületből, csupán egy ajtón átlépve már a tornaterem zsbongójában vannak!

A parkettázott 300 m²-es küzdőtér minden igényt kielégít.

A tornaszereket a RENOVÁBIS pályázatán nyertük – és kiegészítettük a hiányzókat a saját erőnköböl. Van 2 ugrószekrény, tornaszőnyegek, bordásfalak, sok labda, gyűrű, kötél, rúd, a labdajátékhöz kosárlabda palánk, röplabdához festett pálya és háló is rendelkezésünkre áll. Sőt a termi magasugráshoz 50 cm vastag szivacs ugrodomb is.

A tornaterem mögötti részen pedig sport udvart terveztünk. Így a termi és szabadterei mozgás maximálisan biztosított.

A tornaterem építésének költsége 115 millió forint.

Ebből a fenntartónk Gyulay Endre Püspök úr 85 millió forintot biztosított, amit itt ezen a helyen az endródi és gyomai egyházközségek és a 218 tanuló nevében is megköszönök. A többi kiadást a saját megtakarításunkból fedeztük!

Ez az iskola már a 21. sz. iskolája.”

Ezután köszönetet mondott a püspök úrnak, Károlyi László kivitelező úrnak, és Kovács Mihály műszaki ellenőrnek. A plébános szerény ajándékot nyújtott át nekik.

Majd így folytatta:

„Most már rajtatok van a sor kedves tanuló, vegyétek az áldás után birtokba e szép épületet!

Vigyázzatok rá nagyon, szolgálja egészségeteket és egészséges fejlődéséteket, de ne feledjétek, hogy ez nem csak a tiétek, hanem az utánaatok jövőké is!

Ennek az iskolának a keresztény értékeket kell közvetíteni – egymáshoz való viszonyban – tanulásban és a sportban is!

Szent Gellért szavával fejezem be gondolataimat!

„Fordulj el a rossztól, és keresd a jót! Köszönöm, hogy meghallgattak.”

Polányi Eva tanárnőnk elszavolta Wass Albert: Üzenet haza c. lélegzetelállító szép versét.

Ezután állófogadás és kötetlen beszélgetés következett.

Iványi László

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Medgyessy Péter magyar és Adrian Nastase román kormányfő szeptember 23-án aláírták azt az új megállapodást, amely a kedvezménytörvény romániai alkalmazását szabályozza.

Ez a törvény feljogosít kulturális támogatásra, utazási kedvezményre, oktatási kedvezményre, pedagógus kedvezményre, határon túli kihelyezett képzésre, és az oktatáshoz nyújtható támogatásra. A fontosabb romániai napilapok közül egy sem tette címlapra, de a tárgyalások feszült hangulatáról beszámoltak. Mint ismeretes, a feszültséget az aradi Szabadság-szobor felállítását körül kialakult nézeteltérés okozta. „Egy szobor állt Medgyessy és Nastase közé.“

A határon túli magyar közösségek törvényhozási képviselőinek első csúcstalálkozóját tartották Budapesten. Első alkalommal ültek egy asztalhoz a magyarországi parlament elnöke, és bizottsági elnökei, az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági magyar képviselőkkel.

A magyar miniszterelnök is fogadta a határon túli magyar honatyákat, beszédében az egységes fellépés fontosságát hangsúlyozta. Orbán Viktor volt miniszterelnök is találkozott a határon túli honatyákkal. Ő arról szólt, hogy tudatosítani kell az Európai Unióval, hogy „magyar ügy van, nem oldódott meg”. Mádl Ferenc a Magyar Köztársaság elnöke a Sándor Palotában fogadást adott a résztvevőknek.

A Szenátus elfogadta az Alkotmány módosítását. Az RMDSZ által javasolt legfontosabb változás az új alkotmány szövegébe, hogy a felekezeti iskolákat beemelték az állam által elismertek közé, és bővítik az anyanyelvhasználat körét a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban. Az RMDSZ kéri a magyar közösséget, hogy támogassa a népszavazáson az alkotmányt módosító törvényt, október 19-én.

A most kezdődött tanévben 100 tehetséges, de hátrányos helyzetű romániai magyar általános iskolás diák részesül havi 9000 forint ösztöndíjba, a „Fogadj örökbe” program keretében, amelyet magyarországi adományozók hoztak létre, falusi, vagy szórványban élő tehetséges magyar gyerekek továbbtanulási támogatására.

Eddig már 7 közéleti személyiség írta alá az RMDSZ elnökéhez írt nyílt levelet, melyben a szövetség és a kormánypárt közötti megállapodás felbontásának veszélyére figyelmeztetnek.

Szeptember 27. és október 5. között rendezik a 11. Rövid Dráma Hetét Nagyváradon. A fesztiválon 4 magyar társulat tart előadást.

Rangos konferenciát rendez az MTA Irodalomtudományi Intézete, a Petőfi Irodalmi Múzeum, és a Sapientia – Erdélyi Magyar Tudomány Egyetem Humán tanszéke Csíkszeredán, kultusz, kultúra, identitás – témakörben.

A jövő évtől a volt mezőgazdasági dolgozók nyugdíját 100 százalékkal emelik. A volt mezőgazdasági dolgozók jövedelme ennek ellenére is igen alacsony marad az állami nyugdíjakhoz képest. Példaként olvasható hogy Kovászna megyében idén augusztusban a legalacsonyabb mezőgazdasági nyugdíj összege 151 ezer lej volt, és a jövő évi emelés után a legmagasabb ilyen jellegű juttatásban részesülő személy 1,2 millió lejt kap. (1 magyar forint = 151 lej)

A romániai magyarság létszáma egyre csökken. Amennyiben a fogyás jelenlegi üteme megmarad, ötven éven belül egymillió alá esik a romániai magyarok lélekszáma. A 2002-es népszámláláskor Romániában 1.434.377 (6,6%) magyart, (1.447.544 magyar anyanyelvűt!) jegyeztek. Ez az adat 10 évvel korábban 190 ezerrel volt több. A szociológusok szerint a fogyás fő oka a kivándorlás, a fogyás a szórványokban még nagyobb.

A Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) világranglistáján Magyarország egy hónap alatt négy hellyel került hátrább, így 52. a román válogatott egy helyet rontva 21. helyen áll. A ranglista első három vezetője: Brazília, Franciaország és Spanyolország.

Wass Albert: Üzenet haza

Üzenem az otthoni hegyeknek:
a csillagok járása változó.
És törvényei vannak a szeleknek,
esőnek, hónap, fellegeknek
és nincsen ború, örökkévaló.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem a földnek: csak teremjen,
ha sáska rágja is le a vetést.
Ha vakond túrja is a gyökeret.
A világ fölött öröködik a Rend
s nem vész magja a nemes gabonának,
de híre sem lesz egykor a csalánnak;
az idő lemarja a gyomokat.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem az erdőnek: ne féljen,
ha csattog is a baltások hada.
Mert erősebb a baltánál a fa
s a vérző csonkból virradó tavaszra
új erdő sarjad győzedelmesen.
S még mindig lesznek fák, mikor a rozsda
a gyilkos vasat rég felfalta már
s a sújtó kéz is szent jóvátétellel
hasznos anyaggá vált a föld alatt...
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
ha egyenlővé teszik is a földdel,
nemzedékek örváltásain
jönnek majd újra boldog építők
és kiássák a fundamentumot
s az erkölcs ősi, hófehér kövére
emelnek falat, tetőt, templomot.

Jön ezer új Kőműves Kelemen,
ki nem hamuval és nem embervérrel
kötö meg a békesség falát,
de szenteltvízzel és búzakenyérrel
és épít régi kőből új hazát.
Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
a fundamentom Istentől való
és Istentől való az akarat,
mely újra építi a falakat.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

És üzenem a volt barátainknak,
kik megtagadják ma a nevemet:
ha fordul egyet újra a kerék,
én akkor is a barátjok leszek
és nem lesz bosszú, gyűlölet, harag.
Kezet nyújtunk egymásnak és megyünk
és leszünk Egy Cél és Egy Akarat:
a víz szalad, de a kő marad,
a kő marad.

És üzenem mindenkinek,
testvéreknak, rokonoknak, idegeneknek,
gonoszoknak, jónak, hűségeseknek és alávaló-
nak,
annak, akit a fájás üz és annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak:
vigyázzatok és imádkozzatok!
Valahol fönt a magos ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok
a s víz szalad és csak a kő marad,
a kő marad.

Maradnak az igazak és a jók.
A tiszták és békességesegek.
Erdők, hegyek, tanok és emberek.
Jól gondolja meg, ki mit cselekszik!

Likasszák már az égben fönt a rostát
s a csillagok tengelyét olajozzák
szorgalmas angyalok.
És lészen csillagfordulás megint
és miként hirdeti a Biblia:
megmérítik az embernek fia
s ki mint vetett, azonképpen arat.
Mert elfut a víz és csak a kő marad,
de a kő marad.

Keresztény Európai Magyarországot!

Fórumra hívta a környéken élőket a Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete. Az előadók: Semjén Zsolt a KDNP új elnöke, országgyűlési képviselő és Latorcai János az MKDSZ alelnöke, országgyűlési képviselő, és a meghirdetett téma igen sok érdeklődött vonzott. Nemcsak helyből, hanem a megye több településéről is sokan eljöttek.

Megtisztelték a fórumot: Csenger Zalán Attila a Pro Patria elnök helyettese, Domokos László országgyűlési képviselőnk, a környező települések egyházi és civil vezetői, az MDF megyei elnöke és sokan mások.

Semjén Zsolt előadásában igen részletesen kitért az egyház és a politika kapcsolatrendszerére, a KDNP párt politikája és szövetségeseivel való kapcsolatra.

Előadásának főbb gondolatai, az egyház és a politika kapcsolatában:

A keresztény embereknek, a keresztységben kapott küldetése, hogy a világot, a környezetét megpróbálja elmozdítani az igazi értékek irányába. A halál kultúrája helyett a szeretet civilizációját építeni, megvalósítani. A papság feladata: az egyház társadalmi tanításának hirdetése, megjelenítése, a mi feladatunk pedig ennek a megvalósítása, ahogy azt az Orbán Kormány alatt elkezdtük. Elmondta, hogy több csoport szeretné az egyházakat visszaszorítani a sekrestyébe. Hogyan?, úgy hogy azt mondogatják, hogy az egyház ne politizáljon. De ki is az egyház? Mi, mindnyájan, akik meg vagyunk keresztelve, és az egyház társadalmi tanítását próbáljuk közvetíteni és megvalósítani. Ennek egyik formája lehet a politizálás. A papok, hogy a napi politikába bele bonyolódnak-e vagy sem, azt egyedül az egyházuknak van joga eldönteni. Ugyanis a papoknak az Alkotmány által biztosított joga ugyan úgy meg van, mint bármely más állampolgárnak. Hogy teológiai és lelkipásztori önkorlátozásból úgy döntenek, hogy napi politikába nem bocsátkoznak, az egyedül az egyház belügye!, senki más nem szabhatja ezt meg!

Elmondott néhány durva, egyház elleni támadást, amelyek napjainkba tapasztalhatók: az SZJA adó 1%-ának elosztásánál figyelmen kívül hagyják a népszámlálás adatait, ami azt jelenti, hogy csak az adófizetők véleményét veszi figyelembe. Tehát nem számít a 3 millió nyugdíjas, nem számít a mezőgazdasági dolgozók, a nagy családok véleménye ennek a kormányának!

A templomok rekonstrukciójára fordítható összeget lecsökkentették a költségvetésben 4 milliárd forintra 1 milliárdra.

A kereszténydemokraták politikájából két fontos témát részletesen elemezték.

- 1/ a hagyományos örök értékeink védelem
- 2/ a szociális igazságosság

A hagyományos értékek közül az egyház szabadságának védelmét, a nemzeti kultúra, család egészséges lelki fejlődésének a védelmét, a nemzet, a közösség, a nemzeti hovatartozás, a természet védelmét hangsúlyozta.

A szociális igazságosság témája során idézte Leó pápa gondolatát, mely szerint a tőke munka nélkül, a munka tőke nélkül nem lehet. De a munka az elsődleges a tőkével szemben, mert ez tartozik szorosabban az emberhez. A keresztény politika tudja megjeleníteni a szociális igazságosságot, mert az ő sajátja.

Az európai kultúra nem más, mint keresztény kultúra, civilizáció. Aki nem ismeri a Szentírást, az csak földrajzilag tud európai lenni. Ezért a keresztény politikásoknak kiemelt feladata, hogy a most készülő Unió Alkotmányba bekerüljön a kereszténység, mint az európai kultúra alapja.

A Kereszténydemokrata Néppárt politikájáról és szövetségi rendszeréről szóló előadásában részletesen szólt a média szerepéről, amit kulcskérdésnek minősített. A médiahatalom az egész világon a parlamenti demokráciát nagyban befolyásolhatja. Míg a hatalmi ágak (bírói, törvényhozói, végrehajtói) általában kölcsönös rendszerben vannak, addig a média nincs semmilyen alkotmányos kontroll alatt! A mögöttük álló gazdasági érdekcsoportok így korlátlanul manipulálhatnak az egész világon.

Hangsúlyozta a KDNP és a FIDESZ Magyar Polgári párt közötti szoros szövetségi rendszert, amelyben sem konkurencia, sem súrlódás nincs. A FIDESZ a jobb közép széles, nagy gyűjtőpártja, amely hangsúlyosan befogadja a keresztény értéket, a szabadelvű értéket, a nemzeti elkötelezettséget. A megújuló KDNP tételesen vállalja az egyház társadalmi tanításának politikai kapcsolatát, világnézeti pártként. A KDNP és a FIDESZ szoros intézményes garanciális szerződéses szövetségi rendszerben tudja lefedni a magyar társadalom igen nagy részét, ami a választási győzelem esélye. A KDNP támogatja a FIDESZ-t az Európai Parlamenti képviselői választásokon is.

A két párt közötti szoros kapcsolatrendszerben meg fogják oldani az átjárhatóságot.

Mi kereszténydemokraták világosan megmondjuk, hogy mit akarunk: „**Szent Istváni értelemben vett keresztény Magyarországot, amelyet: büszke, vállalja és kimunkálja a keresztény európai magyar értékek.**”

Latorcai János beszédében a csatlakozásra váró országok polgáraitól, de főleg rólunk, magyar polgárokról beszélt. Beszédében többször feltette a kérdést, - amit meg is válaszolt-, hogy a polgárok és a közgondolkodás felkészült-e a csatlakozás utáni Európai Unióban ránk váró feladatokra. Valószínű nemcsak siker sorozat vár ránk, de felkészítették-e bennünket, képesek leszünk-e az esetleges kudarcok elviselésére? Előadását a következő számunkban részletesen közöljük.

Császárné Gyuricza Éva

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Megalakult a Fidesz Békés Megyei ZÖLD Tagozata!

„Megtanultuk, hogy a szabad ember felelősséggel tartozik az utódaiért is, és ezért gondoskodik a természet megőrzéséről és továbbörökítéséről.” (Fidesz-Magyar Polgári Szövetség Alapító levél, 2003. Budapest, Gesztenyés kert)

Dankó Béla a Békés megyei tagozat elnöke. Az alakuló ülésen hangsúlyozta a megyei összefogás fontosságát, helyi ügyeink képviseletét. Kérte, hogy a megyét, a saját lakóközösséget érintő problémákról tájékoztassák a Fidesz Zöld tagozatát, mely várja a csatlakozni akaró Zöld-barátokat, a 66/ 444-112 telefonon, vagy a fidesz@tizsanc.hu e-mail címen.

A tagozat alelnökei: Kraszkó Ilona és Hamza Zoltán. Az alakuló ülés vendége volt Medgyessy Balázs, a Zöld tagozat országos elnöke, aki köszöntőjében elemezte és összehasonlította az Orbán-kormány illetve a Medgyessy-kormány környezet és természetvédelmi-politikáját.

Benedek Elek: A teve meg az egér

Egyszer egy teve mit gondolt, mit nem magában, farképnel hagyta a gazdáját, s elindult világgá. Kötőfék volt a fején, s a kötőfék hosszú szára vonszolódott a földön utána. Meglátja ezt egy kis egerecske, s -hoppl!- szájacskájával megfogja a kötőfék szarának a végét, hirtelen elébe iramodik a tevének, s meggy előtte, mintha ő vezetné.

- Na lám - cincogott a kis egér -, micsoda egy erős egér vagyok én!

A teve nem szólott semmit, csak mosolygott magában, s szép csendesen megdegélt a hengegő egerecske után. Az meg csak cincogott tovább:

Szép, szép, ó de szép,
En vezetem a tevét!

Így cincogott, hengegett az egerecske, de egyszerre csak torkán akadt a nóta. Az ám, egy nagy folyó

partjára értek: nosza egerecske, vezesd át ezen a tevét!

- Előre, előre! Mit álldogálsz, hős egér? Vezess át a folyón, hisz csak térdig ér! - szólalt meg a teve. Felelte az egerecske:

Van eszem, hogy nem teszem,
Mély ez a víz énnekem!

- No, mindjárt megmutatom, hogy nem mély - mondotta a teve, s azzal bement a folyóba, megállott a közepén.

Látod-e te kis egér,
a folyó csak térdig ér!

- Az ám, neked, de nekem! - válaszolt a kis egér.
Ami neked térdig ér,
megfűl abban az egér.

Így cincogott, aztán könyörgésre fogta:
Gyere vissza, végy hátadra,
vígy által a túlsó partra!

- Jól van - mondotta a teve -, átfalviszlek, de előbb fogadd meg, hogy nem hengegsz többet.

Azt cincogta, nyöszörögte a kis egér:

Esküszóval fogadom,
magam többre nem adom,
mint amennyit ér
egy kicsi egér.

- Úgy legyen - mondotta a teve, s átvitte a folyón az egerecskét.

PÁZMÁNDON JÁRTUNK

Az Endrődiek, és közülük azok, akik Csejten éltek, igen nagy örömmel készültünk Buczkó Imre (aki szintén Csejten élt) meghívására a Pázmándi Szőlőhegyre. Endrődről 39-en, Budapestről 28-an, Tatabányáról, Nagytarcsáról, Gárdonyból is jöttek összesen 72-en voltak.

A dunátúli tájat, a kedves vendéglátást szép emlékként hoztuk haza. Szüreteltünk, ettünk, ittunk, beszélgettünk, örültünk egymásnak és gyönyörködtünk a szép vidékben. De nincs vége az élményeknek!, ma érkezett az alábbi újabb meglepetés, kérem, olvassák!

„Kedves endrődi Barátaim!

Mindenek előtt köszönöm, hogy elfogadtátok meghívásomat, eljöttetek Pázmáandra és tevékeny résztvevői voltatok legszebb munkáünnepeinknek, a szüretnek.

Számomra nagy öröm volt találkozni Veletek, régi ismerősökkel, barátokkal, földiekkel. Tiszta szívből mondom, hogy ez a nap életem egyik legboldogabb napja volt. Szerettem volna mindezt ott szóban elmondani, de az örömtől és a meghatottságtól nem találtam szavakat, nem tudtam megszólalni.

Köszönöm a sok szép ajándékot, amelyekkel igazán megleptek!

Elnézést kérek az idő rövidege, a szőlőterületek szétszórtsága miatt nem ment minden olyan zökkenőmentesen, mint ahogy én azt előre megterveztem. A jövőre vonatkozólag tanulunk belőle.

Örömmel jelenthetem, hogy gazdag szüretünk volt. Minden hordónk megtelt, és a must 22,5 fokos lett. Ez minden korábbinál jobb minőségű bort ígér. Előreláthatóan - az első fejtés után - már karácsonyra letisztult, szép borunk lesz. Megígérem, hogy az ünnepi vacsoránál minden résztvevő asztalán ott lesz belőle egy kis kóstoló, és legalább jelképesen koccinthatunk a barátságra, békességre, gazdagabb új esztendőre!

Szeretném, hogy ez a szüreti találkozó jövőre még nagyobb létszámmal és utána évenként megismétlődne. Segítsetek, hogy ez az álmom is megvalósuljon. Addig is, ha erre jártok, minden külön értesítés nélkül látogassatok meg bennünket, (2476 Pázmánd, Fő u 119)

A Gyomaendrődi Siketekért és Nagyothallókért Alapítvány köszönetét fejezi ki mindazoknak akik, a 2001. évi SZJA adóel-számolásuk során az 1%-ot az Alapítvány felé utaltatták. A jövő-írt 5.371 forintot a az Siketek Szövetsége által szervezett „Nagyothallók Napja” alkalmával használtuk fel hallókészülé-kekhez szükséges elemek vásárlására.

Gonda Zoltán

Még egyszer köszönöm a látogatást, kívánok Nektek és minden endrődi polgárnak, ismerősnek baráti tiszta szívből erőt, egészséget, sok-sok örömet és boldogságot.

Üdvözlettel: Buczkó Imre fővencellér"

Kedves Imre! Az Endrődiek Baráti Köre szívesen valóra váltja fent megfogalmazott „álmot”.

Császárné Gyuricza Éva,
a Baráti Kör titkára

felső kép: „JURTA” – éttermi rész
alsó kép: prэшáz – pince, a Kőhegy alján

Fiatalokról fiataloknak

Egy Európai Unió pályázat, a Leonardo Da Vinci Mobilitás program keretében öt Békés megyei középiskolás diáknak lehetősége volt, hogy Franciaországban mezőgazdasági szakmai gyakorlaton vegyen részt. Az izgalom nagy volt, hiszen ez azt jelentette, hogy mi öten képviseljük Gyomaendrőd városunkat, megyénket.

Az utazás célja az volt, hogy tanulmányozzuk a francia mezőgazdaságot, a farmerek életét és gazdaságuk működését, megismerjük a francia embereket, szokásaikat, kultúrájukat és tökéletesítsük nyelvtudásunkat.

2003. július 19-én este 10 órakor a delegáción **Davidovics László programvezetővel** elindult a Franciaország nyugati részén található Deux-Sèvres megyébe. Az út nagyon hosszú, 2250 km, ezért a francia-német határon található Saarbrückenben egyéjszakai pihenőt tartottunk. Itt a városban lehetőségünk nyílt jól körül nézni. Az érdekessége az, hogy az egyik fele a városnak francia lakosságú, a másik pedig német. Innen másnap, július 21-én indultunk tovább Niort-ba, Deux-Sèvres megye székhelyére. Egész úton nagyon izgultunk azon, hogy milyen családoknál leszünk elszállásolva, és hogy hogyan sikerül majd beilleszkednünk a család életébe. Délután 5-re értünk a megyeszékhelyre. Itt a megye vezetősége fogadott minket, és azután megismerkedtünk azzal a családdal, amelyiknél a szűk három hét alatt lakni fogunk. Ezután elbúcsúztunk társainktól, autóbá szálltunk, és a család elvitt minket a lakhelyükre.

Megkezdődött a beilleszkedés. Aznap este a vacsoránál átadtuk a hagyományos magyar ajándékokat, melynek nagyon örültek. Ízlett nekik a magyar bor, a pálinka és a csípős kolbász. A család bemutatta a gazdaságot. Segítettünk a farmon történő munkában, tanulmányoztuk az állattartást és a növénytermesztést. Július 24-én állófogadáson vettünk részt, melyen találkoztunk barátainkkal, és elmeséltük egymásnak párnapos élményeinket. A megye vezetősége elmondta, hogy örül annak, hogy a jövő évben Magyarország csatlakozik az Európai Unióhoz. Elmondták, hogy megyéjük nagyon jó kapcsolatot szeretne kiépíteni a mi megyénkkel, és segíteni szeretnének abban, hogy teljes mértékben be tudjunk illeszkedni az Európai Integrációba. Bemutatták a megyéjüket, ami arra világított rá, hogy a két megye sokban hasonlít egymásra.

Farmgyakorlat 2003

A többi napon a gazdaságokban tevékenykedtünk, de ez nem azt jelentette, hogy egész nap dolgoztunk. A gazdák elég gyakran vittek minket megnézni más gazdaságokat, hatalmas tej- és sajtüzembe, hivatalokba, tanácskozásokra és bevásárolni, szórakozni is. Mindhárom héten szerveztek nekünk közös programot, melyen találkozhattunk magyar barátainkkal. Az első hétvégén az Atlanti-óceán partjára, a Ré-szigetre jutottunk el. Az idő igaz nagyon rossz volt, de mi életünkben először ennek ellenére mégis fűrödtünk a hatalmas világóceánban. Csak ezen az egy napon volt rossz idő. A többi erős napsütés; szinte minden nap 35-40 fok. Ilyen időben a munka sem megy olyan intenzíven. Ezért reggel és este kellett csak segíteni a gazdaságban. Igaz itt a nap elég hosszú, majd csak este 10 órakor kezd sötétedni. A következő héten ismét találkoztunk egymással. Július 31-én egész napos programon vettünk részt a családok fiatal tagjaival. A Venise Verte, azaz a Zöld Velence csónakázóra vittek el minket. Kenuba pattantunk, és a csodálatos tájat bámulva levezteünk egy jó pár kilométert. De ezt csak azért, mert nem a kijelölt úton mentünk; így az egy órás csónakázásból három óra lett. Ez nem is volt nagy baj, mert ezután beültünk egy hangulatos francia vendéglőbe, és ettünk egy finomat. Ezt leöblítettük néhány pohárka francia borral. Hajnalban értünk haza. Ez volt

az utolsó nap, amikor találkoztunk a magyar csapat tagjaival a hazaindulásig.

A következő héten dolgoztunk, gyűjtöttük az adatokat a beszámolóra és a magyar gazdáknak, állatvásárba jártunk; rendszeresen SMS-eztünk és interneteztünk Laci bácsival, aki nagyon szorított nekünk és jó tanácsokkal látott el minket. Aztán eljött a hétféje, indulni kellett haza. Elbúcsúztunk a családtól és a vezetőségtől, remélve azt, hogy jövőre újra látjuk őket. Az utazás is nagyon izgalmas volt, mivel egyedül jöttünk haza, és féltünk, hogy Párizsban eltévedünk. De semmi gond nem történt. Niort-ól Párizsig Európa leggyorsabb vonatával a TGV-vel mentünk, amely olyan gyors, hogy óránként 300 km-t is meg tud tenni. Párizsban metróval közlekedtünk, és így jutottunk el a Nemzetközi Autóbusz állomásra, ahonnan már magyar busszal jöttünk Haza. Nagyon jó volt hazajönni, találkozni a családdal és a barátokkal, hiszen már honvágyunk volt. Itthon aztán jöttek a kérdések: milyen volt Franciaország? Jó helyen laktál? Beilleszkedtél a családba? És satöbbi és satöbbi.

És a válasz az volt, hogy természetesen, hiszen mindnyájan nagyon jól éreztük magunkat. Sokat tanultunk az ott élő emberektől, de ahogy mondták, ők is sokat tanultak tőlünk. Minden jól sikerült, és reméljük, hogy jövőre újra ott lehetünk.

Várfi Péter tanuló

Irodalmi oldal

A költő fiatalkori útlevélképe

Illyés Gyula / Egy mondat a zsarnokságról

Hol zsarnokság van,
ott zsarnokság van
nemcsak a puskacsőben,
nemcsak a börtönökben,

nemcsak a vallató szobákban,
nemcsak az éjszakában
kiáltó ór szavában,
ott zsarnokság van

nemcsak a füst-sötéten
lobogó vádbeszédben,
beismerésben,
rabok fal morse-jében,

nemcsak a bíró hűvös
ítéletében: bűnös!
ott zsarnokság van
nemcsak a katonásan

patogatott „vigyázz”-ban,
„tűz”-ben, a dobolásban,
s abban, ahogy a hullát
gödörbe húzzák,

nemcsak a titkon
félignyílt ajtón
ijedten
besutogott hírekben,

a száj elé hulltan
pisszt jelző ujjban,
ott zsarnokság van
nemcsak a rács-szilárdan

főlrakott arcvonásban
s e rácsban már szóltan
vergődő jajsikolyban,
a csöndet

növelő néma könnyek
zuhatagában,
kimeredt szembogárban,
ott zsarnokság van
nemcsak a talpraálltan
harsogott éljenekben,

hol zsarnokság van,
ott zsarnokság van
nemcsak az emyedetlen
tapsoló tenyereken,

kürtben, az operában,
éppoly hazug-harsányan
zengő szoborkövekben,
színekben, képteremben,

külön minden keretben,
már az ecsetben;
nemcsak az éjben halkan
sikló gépkocsizajban

s abban,
megállt a kapualjban;

hol zsarnokság van, ott van
jelenvalóan
mindenekben,
ahogy rég istened sem;

ott zsarnokság van
az óvodákban,
az apai tanácsban,
az anya mosolyában,

abban, ahogy a gyermek
idegennek felelget;

nemcsak a szögesdrótban,
nemcsak a könyvsorokban
szögesdrótnál jobban
butító szólamokban;

az ott van
a búcsúcsókban,
ahogy így szól a hitves:
mikor jössz haza kedves;

az utcán oly szokottan
ismételt hogy-vagy-okban,
a hirtelen puhábban
szorított kézfogásban,

ahogy egyszercsak
szerelmed arca megfagy,
mert ott van
a légyottban,

nemcsak a vallatásban,
ott van a vallomásban,
az édes-szó mámorban,

mint légy a borban,
mert álmaidban
sem vagy magadban,
ott van a nászi ágyban,
előtte már a vágyban,

mert szépnek csak azt véled,
mi egyszer már övé lett;
vele hevertél,
ha azt hitted, szeretté,

tányérban és pohárban,
az van az orrban, szájban,
hidegben és homályban,
szabadban és szobádban,

minha nyitva az ablak,
s bedől a dögszag,
mihtha a házban
valahol gázfolyás van,

ha magadban beszélgetsz,
ő, a zsarnokság kérdez,
képeletedben
se vagy független,

főnt a Tejút is már más:
határsáv, hol fény pásztáz,
aknamező; a csillag:
kémlelő ablak,

a nyüzsgő égi sátor:
egyetlen munkatábor;
mert zsarnokság szól
lázból, harangozásból,

a papból, kinek gyólon,
a prédikációból,
templom, parlament, kámpad:
megannyi színpad;

húnyod-nyitod a pillád,
mind az tekint rád;
mint a betegség,
veled megy, mint az emlék;

vonat kereke, hallod,
rab vagy, rab, erre kattog;
hegyen és tenger mellett
be ezt lehelled;

cikáz a villám, az van
minden váratlan
zörejben, fényben,
a szív-hökkenésben,

a nyugalomban,
e bilincs-unalomban,
a zápor zuhogásban,
ez égig érő rácsban,

a cellafal-fehéren
bezáró hóesésben;
az néz rád
kutyád szemén át,

s mert minden célban ott van,
ott van a holnapodban,
gondolatodban,
minden mozdulatodban;

mint víz a medret,
követed és teremted;
kémlelődsz ki e körből!
ő néz rád a tükörből,

ő les, hiába futnál,
fogoly vagy, s egyben foglár;
dohányod zamatába,
ruháid anyagába,

beivódik, evődik
velődik,
eszmélnél, de eszme
csak övé jut eszedbe,

néznél de csak azt látod,
mit ő eléd varázsolt,
smár körbe lángol
erdőtűz gyufaszáלבól,

mert amikor ledobtad,
el nem tiportad;
s így rád is ő vigyáz már,
gyárban, mezőn, a háznál,

s nem érzed már, mi élni,
hús, és kenyér mi,
mi szeretni, kívánni,
karod kítámi,

bilincseit a szolgálta
maga így gyártja s hordja;
ha eszel, őt növeszted,
gyermeked neki nemzed,

hol zsarnokság van,
mindenki szem a láncban;
belőled büzlik, árad,
magad is zsarnokság vagy;

vakondként napsütésben,
így járunk vaksötétben,
s fészengünk kamarában,
akár a Szaharában;

mert ahol zsarnokság van,
minden hiában,
a dal is, az ilyen hű,
akármilyen mű,

mert ott áll
eleve sírodnál,
ő mondja meg, ki voltál,
porod is neki szolgál.

(1950)

(Megjelent az Irodalmi Újságban, 1956. november 2-án)

A Szeged-Csanádi egyházmegyében az egyházközségi képviselőtestület mandátuma lejár. **Endrődön és Hunyán októberben új egyházközségi képviselőtestületet választunk.** Kapcsolódjunk be minél többen a választásba. A teendőkről és eseményekről a templomban, és a templomi hirdetésekben tájékozódhatunk.

Ízes ízek

október

40 dkg borjúhúst 5 cm vastag szeletekre vágunk, a széleit beirdaljuk, hogy sütés-kor ne ugorjon össze. Lisztbe forgatjuk. Vajat hevítünk, míg habzani nem kezd. Ekkor beletesszük a hússzeleteket és mindkét oldalát aranybarnára sütjük. Csak az utolsó percben sózzuk, borsozzuk. Kivesszük és melegen tartjuk. 30 dkg gombát megtisztítunk, a gombaszárakat kivesszük. Egy serpenyőbe tesszük a gombafejeket, hozzáadunk 2 dkg vajat, 1 evőkanál citromlevet, 2 evőkanál száraz fehér bort, kicsit sózzuk és borsozzuk, magas hőfokon 5 percig pároljuk rázogatva. A hús sütéséből maradt pecsenyelevet száraz fehér borral és citromlével felengedjük, tejszínnel folyékony mártássá főzzük. A húst ferdén felszeleteljük, előmelegített tálra tesszük, köréje rakjuk a gombát, petrezselyemmel díszítjük, a mártást külön tálaljuk. Szalimburgonyával tálaljuk.

Seidl Ambrus

REÁL ÁRUHÁZ

ct. Timár Vince

Áruházlánc

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

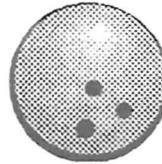
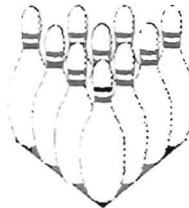
Ajánlataim:

- ☞ Főtt császárszalonna: 799 Ft/kg
- ☞ Reggeli ital l l.:99 Ft/l
- ☞ Csemege uborka: 720 ml: 105 Ft
- ☞ Tchibo family: 2x250 g: 599 Ft
- ☞ Hey-ho duopack 2x2l: 309 Ft
- ☞ Lantos sör:99 Ft+üveg
- ☞ Liberó every day: 899 Ft
- ☞ Dosia 500 g.: 135 Ft
- ☞ Hordós káposzta kapható

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 18-ig, vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

*Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények*

*Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek*

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

*Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok*

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

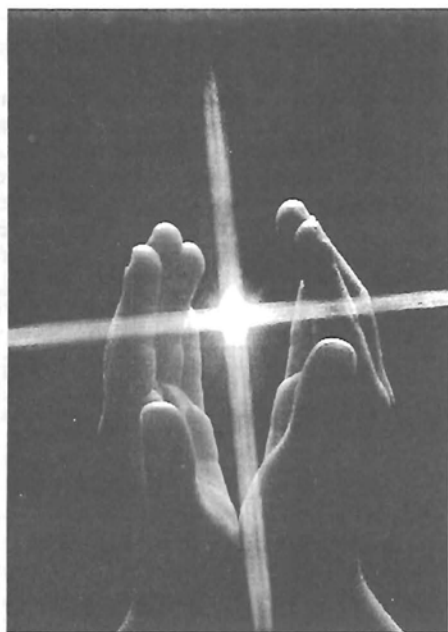
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BINGES IMRÉNÉ Timár Mária, aki a Mírhóhádi úton élt, augusztus 31-én, hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtő Urának, 82 éves volt. Gyászolja a: családja

HANYECZ ANTAL, aki Hunya, Kosuth u. 30. sz. alatt élt, szeptember 7-én, 77 éves korában visszaadta lelkét teremtőjének. Gyászolják: fia, menyje, unokái, testvérei és a rokonok.

HANYECZ VINCÉNÉ Halmágyi Irma, szeptember 2-án, rövid betegség után, befejezte földi pályáját. 76 éves volt. Gyászolják: gyermekei és azok családja.

Özv. KÖRMENDI LAJOSNÉ Csécei Mária aki a Szabó Dezső utcában lakott, 72 éves korában súlyos betegség elviselése után, augusztus 29-én elköltözött az élők sorából. Gyászolja a családja.

MEDVE ANDRÁS, aki a Vásártéri lakótelepen élt, szeptember 2-án 68 korában befejezte földi életét. Gyászolja a családja.

ÜHRIN IMRÉNÉ Kulik Etelka augusztus 29-én 83 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja a család

RADICS LAJOS aki Nagylapason élt, szeptember 24-én, 81 éves korában hosszú betegség után Isten kezébe helyezte lelkét. Gyászolják: élettársa és családja.

SZÜROVE CZ IMRE, aki a Sugár utcában élt, szeptember 18-án, türelemmel viselt hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtő Urának, és elköltözött az élők sorából. 41 éves volt. Gyászolják: szülei, ro-

konai, szomszédai, volt munkatársai, ismerősei.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetét fejezi ki a gyászoló család mindazoknak, akik fiukat, Szurovecz Imrét utolsó útjára elkísérték. Lelki üdvéért imádkoztak, sirjára virágot hoztak, és bánatukban osztoznak.

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Fülöp Mátét utolsó útjára elkísérték, fájdalomunkban osztoztak, részvételüket kifejezték, sirjára virágot hoztak.

Gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Uhrin Benedek Gyomán

alig egy hónapja a Diáksziget Nagy-színpadán jelentős hallgatóság előtt nagy sikerrel adott elő, háromszor tapsolták vissza.

A sajtó tájékoztatón elmesélte művész karrierjének történetét, amely igen későn, alig 3 éve kezdődött. Fialatok az Interneten fedezték fel (újságunk akkori cikke nyomán indult el egy riporter is a nyomába!) rövid idő alatt országosan ismertté lett. Több tv-ben szerepelt, több hang és videó kazetta jelent meg dalával, saját szerzeményű kabaréival. Országosan ismertté vált.

Gyermekkorától színész példaképe Rózsahegyi Kálmán volt. Egész életében a művész pályára készült, de az élet, a történelem sokszor messze sodorta vágyaitól. Volt orosz hadifogoly is.

A civil pályán majdnem megöregedett, de soha nem adta fel a művész pálya iránti vágyát. Igaz, hogy kicsit későn, de végül mégis eljutott oda, ahová kicsi gyermekkorától vágyott, a színpadra. Korát meghazudtoló frissességgel, jó kedvvel örömmel énekel. Szereti az embereket.

Jó egészséget további elképzeléséhez.

Császárné Gyuricza Éva

SPORT

Aug.31. Monori VSE - Gy. Endrőd VSE: 2:0

A hazaiak végig nyomasztó fölényben voltak. Az endrödiek védelme szervezeten működött. Csupán a 68.-ik percben, mikor az endrödi kapust szabálytalanul kilökték a kapuból, sikerült a

gólszerzés a hazaiaknak. 1:0

A 70.-ik percben Litoszkit könyöklésért kiállította a bíró. 90.-ik percben Szántó labdájából kaptunk gólt, 2:0.

Jó: Kiss, Katona, Göblyös

14. Gy. Endrőd VSE - 1 2 1-7 1
Megyei I. o. Orosháza - Gyoma FC: 0:2

1. Gyoma FC 4 - 10 1 12
Szeptember 5. Jamina - Gy. Endrőd VSE: 1:1

A 7-ik percben a kezdőkörből szerzett gólt Jamina. Kapusunk kint állt a 16-oson, mikor Fehérvári 40 méterrel jól eltalált lövése a hálóknban kötött ki. 1:0.

A 15-ik percben Hidvégi 15 m-es szabadrúgása a hálóba talált. 1:1.

Jó: Csikós, Szabó, Feuerwerker.
12. Gy. Endrőd VSE - 2 2 3 10 2

Megyei I. o. Gyoma FC-Csorvás:0:1

2. Gyoma FC 4 1 10 2 12
Szeptember 14. Gy. Endrőd VSE - Szarvas: 3:1

26.-ik percben Osán beadását Feuerwerker hálóba juttatja 1:0.

A 40.-ik percben Osán jól betalált lövése 10 méterrel kerül a hálóba, 2:0.

55.-ik percben Feuerwerker 10 méterrel lött a hálóba, 3:0.

73.-ik percben Klimaj 5 méterrel szépít, 3:1.

Jó: Göblyös, Farkasinszki, Feuerwerker

10. Gy. Endrőd VSE - 1 2 2 5 9 5
Megyei I. o. Magyarbányes - Gyoma FC: 2:4

2. Gyoma FC 5 1 14 4 15
Szeptember 20. Hódmezővásárhely - Gy. Endrőd VSE 1:1

8-ik percben Feuerwerker remekül húzott kapura, és 30 m vágtá után hálóba lött, 0:1.

86. percben Hidvégit kiállította a játékvezető. A 90.-ik percben les-gyanús helyzetben szerezte az egyenlítő gólját Szél, 1:1.

11. Gy. Endrőd VSE - 1 3 2 6 10 6
Megyei I. o. Gyoma FC - Vésztő :0:1
Rengeteg helyzetet hibáztak a hazaiak.

2. Gyoma FC 5 2 14 5 15

Márton Gábor

Kert- barátok- nak

AZ ERDŐ, FÁS TERÜLET RAGADOZÓ EMLŐSE - V. rész

A róka

A mesét szerető gyermekek világában „ravaszdi róka koma” néven vált ismertté. Meséknek, verseknek, de közmondásoknak is gyakran főszereplője a róka.

A ravaszság megtestesítője, tulajdonságának sokasága felülmúlja bármelyik állatét. Jellemző rá az agyafürtség, alatomosság, ravaszság, szemtelenség. Bármennyire is túlzottak a róla szóló mesés történetek, de tudomásul kell venni, hogy képességei - testi és szellemi - az állatvilágban szinte egyedülállóak. Testét rozsdavörös szőrzet borítja. Egy pár évvel ezelőtt a Körös déli részén húzódó gáton kerékpároztam, hogy jobban megismerjem a Körösök Völgyét, Endrőd és Szarvas határában a gáthoz közel eső tanya udvarán ketreceket láttam. Lementem megnézni, hogy milyen állatok vannak a ketrecekben. Róka tenyésztéssel foglalkoztak, mert bundája igen értékes (téli gerezna) jó áron eladható, keresett szőrme.

A róka őshonos Európában, Ázsiában, Észak-Afrikában. Éllemét vadászattal szerzi, általában éjjel jár vadászni, de csendes vidéken akár nappal is. Tanyája, lakhelye, gyökerek között, elhagyott lyukakban mélyen a talajban, vagy sűrű bozótban, rőzse alatt, katlanszerű lyuk, amit kotoréknak is neveznek. Hegyes vidéken üregek sziklák között van a tanyája. Szívesen veszi igénybe a borz által készített földalatti üregeket. Élelemszerzéskor halk járással, ravaszságával, alatomosságával a nagyobb állatokat is leteríti. Szinte minden fajta állatot szívesen fogyaszt, (özet, nyulat, földön fészkelő madarak tojását, egeret, foglyot, fácánt, rovarokat). A tanyákhoz, faluszéli házakhoz is belopózkodik, és a baromfikat megtizedeli,

SEPTEMBER 2-TÓL SEPTEMBER 23-IG Gyoma
BELTERÜLETÉN 22,9 MM CSAPADÉK HULLOTT.

sokkal több állatot elpusztít, mint amennyit megeszik. A gyümölcsösben érő szinte mindenféle gyümölcsöt szívesen elfogyaszt. Talán nincs is még az Alföldünkön olyan állat, amelyik ilyen változatosan, sokféleképpen táplálkozik.

Vadász útjai során gyorsan fut, de szükség esetén földközben nesztelenül lopakodik, ha kell földre lapul, és hallgatózik. Szaglása, hallása igen fejlett, melynek nagy hasznát veszi a vadászat során.

Rokonait ellenségnek tartja (kutya, farkas, sakál). Februárban párzik. A vemhesség ideje alatt a kotorékát, vackát bővíti, majd a hasán lévő szőrzettel. (amit kitép) kibéleli. A párosodás után kilenc héttel úgy április végén 4-8 kölyköt fial. A kölykök szeme két hét múlva nyílik ki és másfél hónap után kimerészkednek a lyukból, és szívesen napoznak a szabad levegőn. Ősre megnőnek, elválnak, és mindegyik elkezdti önálló életét. (A befogott róka kölyök tanuló-kony, szelídíthető.)

Égész évben vadászható, de a vadászok általában télen lövik ki, mert ilyenkor kevés az élelem, és így könnyebb elejteni. Hogy a bundája ne sérüljön, ezért sokan csapóvással fogják meg. A vöröses barna színű róka mellett előfordul az ún. ezüst róka és fehér róka. Ezek hidegebb éghajlaton északon élnek, mint például: Szerbia, az Ural hegység északi része.

Utóirat:

Ezen írás közben jutott eszembe: egy pár évvel ezelőtt amikor először jártam a Selyem úti óvodában, a belépésemkor szinte földre gyökerezett a lábam az ott látottaktól. Egy egészen más világot vettem körül, más mint amit kint hagytam. A rajzok, a berendezések, a játékok, a gyerekek által készített mesefigurák, mind a szeretetet, a jószágot, a békességet sugározták. A játékszoba központi részét a róka foglalta el, a mesevilág legismertebb, lenyűgöző figurájaként.

A külvilágra oly jellemző, és az emberre is hatással lévő negatív érzelmek (anyagiasság, sok valótlan állítás, rágalmak, az embertársak körmönfont úton történő ellehetetlenítése, ármánykodás stb.) sokasága az ott töltött időre számomra megszűntek, szinte teljesen feledésbe mentek. Beszélgettem a vezető óvónővel, Szabó Istvánnéval, aki elmondta, hogy a kis közösségük az óvónők, az ott dolgozók, a gyerekek és a szakma iránti szeretet hozta létre ezt a mesevilágot. Csak gratulálni tudtam az ott látottakhoz. Amikor ismét kikerültem a felnőttek világába, azon tűnődtem, hogy milyen jó lenne, ha mi felnőttek is összefognánk, és tovább erősítenénk az emberek nemes lelki tulajdonságait, az országot, a haza gyarapítását, az itt élő emberek kulturált életvitelének érdekében. Adottságaink igen jók itt a Kárpátok ölelésében. Az éghajlat, a vízkészlet, a jó termőföld, a szellemi kapacitás talán egyedülálló. És mégis milyen sokan elvesznek az útvesztőkben. Felteszem a kérdést, hogy miért? Mi kellene még? Válaszom: több igaz, őszinte szeretet, tenni akarás, és tett, őszinteség összefogás és békesség!

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

ősi ajánlataim:

- virághagymák
- virágföldek
- gyertyák, mécsesek
- szivattyúk, öntözőfömlők, szórófejek
- zománczott tűzhely
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- műtrágyák, vegyszerek, csávázó szerek
- fóliák, takaróponyvák, műanyagáruk
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- kutya-, macska-, madárelledel
- barkácsszerszámok
- műanyag kukák (-110 | 5990,-)
- drótkerítések, létrák
- DÜFA zománccfestékek, ecsetek
- VAPOREX falfelújító adalék

Várom Kedves Vásárlóimat!

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BE/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu